

UCHWAŁA NR IX.64.2024
RADY MIEJSKIEJ W ZDUNACH

z dnia 27 listopada 2024 r.

**w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów
Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Zduny na rok 2025**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2024 r., poz. 1465 z późn. zm.) oraz art. 4¹ ust.1, ust. 2 i ust. 5 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2023 r., poz. 2151), art. 10 ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2023 r., poz. 1939 z późn. zm.) uchwala się, co następuje:

§ 1. Uchwala się Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Zduny na rok 2025 w brzmieniu stanowiącym załącznik do niniejszej uchwały

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Zdun.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodnicząca Rady
Miejskiej

**mgr Karolina Jankowska -
Grzybek**

**PROGRAM PROFILAKTYKI
I ROZWIĄZYWANIA
PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH
ORAZ PRZECIWDZIAŁANIA
NARKOMANII
W GMINIE ZDUNY
NA 2025 ROK**

SPIS TREŚCI

WYKAZ SKRÓTÓW	3
WPROWADZENIE.....	4
UZASADNIENIE WPROWADZENIA PROGRAMU.....	4
PODSTAWY PRAWNE OPRACOWANIA PROGRAMU	6
CHARAKTERYSTYKA GMINY ZDUNY	7
ZASOBY INSTYTUCJONALNE W ZAKRESIE ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH	8
PROBLEM UZALEŻNIEŃ W GMINIE ZDUNY	9
DZIAŁALNOŚĆ GMINNEJ KOMISJI ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH	10
RYNEK ALKOHOLOWY W GMINIE ZDUNY	15
ANALIZA WYNIKÓW BADANIA ANKIETOWEGO PRZEPROWADZONEGO WŚRÓD UCZNIÓW ..	17
STRUKTURA BADANEJ PRÓBY.....	17
PROBLEM ALKOHOLOWY	18
PROBLEM NIKOTYNOWY	19
PROBLEM NARKOTYKOWY	20
PROBLEM PRZEMOCY	22
KORZYSTANIE Z URZĄDZEŃ ELEKTRONICZNYCH I INTERNETU.....	26
UCZESTNICTWO W GRACH HAZARDOWYCH.....	27
ZABURZENIA ODŻYWIANIA.....	27
ANALIZA WYNIKÓW BADANIA ANKIETOWEGO PRZEPROWADZONEGO WŚRÓD DOROSŁYCH MIESZKAŃCÓW	29
STRUKTURA BADANEJ PRÓBY.....	29
PROBLEM ALKOHOLOWY	31
PROBLEM NIKOTYNOWY	33
PROBLEM NARKOTYKOWY	33
PROBLEM PRZEMOCY	35
KORZYSTANIE Z URZĄDZEŃ ELEKTRONICZNYCH	39
UCZESTNICTWO W GRACH HAZARDOWYCH.....	40
INNE UZALEŻNIENIA BEHAWIORALNE.....	41
CELE, ZADANIA I REALIZATORZY PROGRAMU	42
CEL I.....	43
CEL II.....	46

CEL III.....	48
REALIZACJA PROGRAMU	50
ADRESACI PROGRAMU	50
ZEZWOLENIA NA SPRZEDAŻ NAPOJÓW ALKOHOLOWYCH	50
TERMINY WAŻNOŚCI ZEZWOLEŃ NA SPRZEDAŻ NAPOJÓW ALKOHOLOWYCH	51
ŹRÓDŁA FINANSOWANIA	51
ZASADY WYNAGRADZANIA CZŁONKÓW GMINNEJ KOMISJI ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH.....	52
MONITORING I EWALUACJA PROGRAMU.....	53
BIBLIOGRAFIA	55
SPIS RYSUNKÓW, TABEL I WYKRESÓW	56
SPIS RYSUNKÓW	56
SPIS TABEL	56
SPIS WYKRESÓW.....	57

WYKAZ SKRÓTÓW

AA – Anonimowi Alkoholicy

b.d. – brak danych

BP – Biblioteka Publiczna Gminy i Miasta Zduny

DPS – Dom Pomocy Społecznej w Baszkowie

GKRPA – Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

IPiN – Instytut Psychiatrii i Neurologii

KCPU – Krajowe Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom

KS – Klub sportowy

MGOPS – Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Zdunach

NGO (ang. *non-government organization*) – organizacja pozarządowa

ORE – Ośrodek Rozwoju Edukacji

PARPA – Państwowa Agencja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

PCPR – Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Krotoszynie

PES – podmioty ekonomii społecznej

PKI – Punkt Konsultacyjno-Informacyjny dla osób uzależnionych i współuzależnionych
w Zdunach

pp. – punkt procentowy

PP – Posterunek Policji w Zdunach

PPP – Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Krotoszynie

PUP – Powiatowy Urząd Pracy w Krotoszynie

PWD – Placówka Wsparcia Dziennego „Przystań”

UM – Urząd Miejski w Zdunach

ZI – Zespół Interdyscyplinarny

ZOK – Zdunowski Ośrodek Kultury

W P R O W A D Z E N I E

Uzasadnienie wprowadzenia Programu

Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Zduny na 2025 rok jest dokumentem wyznaczającym cele i sposoby rozwiązywania problemów alkoholowych, narkomanii, a także uzależnień behawioralnych i związanych z tą sferą życia problemów rodzinnych i społecznych na terenie Gminy. Niniejszy dokument zakłada kontynuację działań prowadzonych w latach ubiegłych oraz stanowi integralną część Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Zduny na lata 2022-2027.

Zgodnie z art. 4¹ ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 2151) do zadań własnych gminy należy prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych. Zadania te w szczególności obejmują:

- 1) zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu,
- 2) udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą domową,
- 3) prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej oraz działalności szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii oraz uzależnieniom behawioralnym, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych,
- 4) wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych,
- 5) podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i 15 ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego,
- 6) wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez organizowanie i finansowanie centrów integracji społecznej i klubów integracji społecznej.

Zgodnie z art. 10 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 1939) do zadań własnych gminy należy przeciwdziałanie narkomanii, które obejmuje:

- 1) zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych oraz osób zagrożonych uzależnieniem,
- 2) udzielanie rodzinom, w których występują problemy narkomanii, pomocy psychospołecznej i prawnej,
- 3) prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie zajęć sportowo-rekreacyjnych dla uczniów, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych,
- 4) wspomaganie działań instytucji, organizacji pozarządowych i osób fizycznych, służących rozwiązywaniu problemów narkomanii,
- 5) pomoc społeczną osobom uzależnionym i rodzinom osób uzależnionych dotkniętym ubóstwem oraz wykluczeniem społecznym, a także integrowanie ze środowiskiem lokalnym tych osób z wykorzystaniem pracy socjalnej i kontraktu socjalnego.

Według art. 4¹ ust. 2 z dnia 26 października 1982 r. ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz art. 10 ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii, realizacja ww. zadań prowadzona jest w postaci Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii, uchwalonego przez Radę Gminy, a w tym przypadku – Radę Miejską w Zdunach, na okres nie dłuższy niż 4 lata, biorąc pod uwagę cele operacyjne dotyczące przeciwdziałania narkomanii, określone w Narodowym Programie Zdrowia na lata 2021-2025, a także działania w zakresie rozwiązywania uzależnień behawioralnych. Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Zduny na 2025 rok został opracowany zgodnie ze wskazanymi powyżej obligatoryjnymi zadaniami oraz potrzebami występującymi na terenie JST.

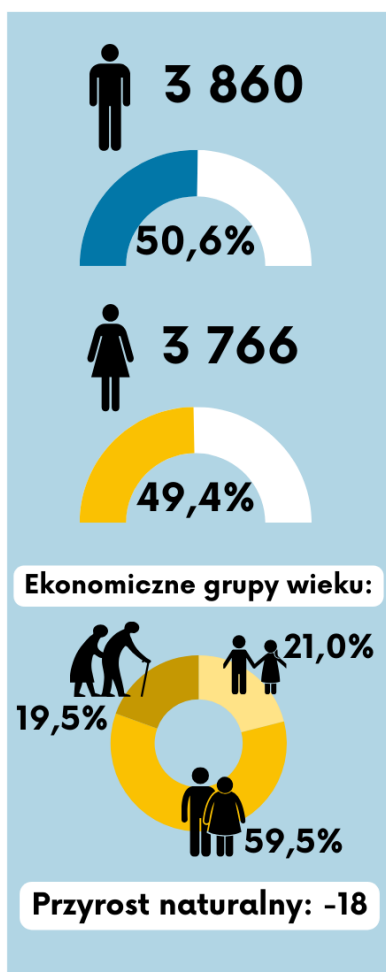
Podstawy prawne opracowania Programu

Kierunki działań zawarte w Programie są zgodne z Narodowym Programem Zdrowia na lata 2021-2025. Do wiążących aktów prawnych należą:

- ➔ ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi określająca priorytety zadań realizowanych poprzez program, traktująca je jako zadania własne gminy,
- ➔ ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii,
- ➔ ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej,
- ➔ ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej,
- ➔ ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym,
- ➔ ustawa z dnia 11 września 2015 r. o zdrowiu publicznym,
- ➔ ustawa z dnia 15 kwietnia 2011 roku o działalności leczniczej.

Źródłem finansowania Programu są środki budżetu Gminy pochodzące z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż i podawanie napojów alkoholowych oraz opłat z tytułu sprzedaży napojów alkoholowych w opakowaniach jednostkowych o ilości nominalnej napoju nieprzekraczającego 300 ml.

CHARAKTERYSTYKA GMINY ZDUNY

Gmina Zduny

Pozostałe gminy w powiecie krotoszyńskim

Województwo wielkopolskie

Liczba ludności:
7 626

Powierzchnia:
85,2 km²

POMOC SPOŁECZNA

- Miejsko-Gminny Ośrodek pomocy Społecznej w Zdunach
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
- Zespół Interdyscyplinarny
- Placówka Wsparcia Dziennego „Przystań”
- Punkt Konsultacyjno-Informacyjny
- Dom Pomocy Społecznej w Baszkowie

KULTURA

- Biblioteka Publiczna Gminy i Miasta Zduny wraz z filiami
- Zdunowski Ośrodek Kultury

OŚWIATA I WYCHOWANIE

Nauczanie przedszkolne

- Publiczne Przedszkole w Zdunach
- Publiczne Przedszkole w Zdunach - oddział w Bestwinie
- Publiczne Przedszkole w Zdunach - oddział w Konarzewie
- Niepubliczne Przedszkole Parafialne w Zdunach

Szkoły podstawowe

- Szkoła Podstawowa w Zdunach
- Szkoła Podstawowa im. Powstańców Wielkopolskich w Baszkowie

Szkoły ponadpodstawowe

- Technikum im. Jana Kilińskiego w Zdunach przy Zespole Szkół Ponadpodstawowych w Zdunach
- Branżowa Szkoła I stopnia im. Jana Kilińskiego w Zdunach przy Zespole Szkół Ponadpodstawowych w Zdunach

*Przedstawiona grafika ukazuje dane za rok 2023 [BDL GUS]

ZASOBY INSTYTUCJONALNE W ZAKRESIE ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH

Do istotnych zasobów w zakresie rozwiązywania problemów społecznych, z których mogą korzystać mieszkańcy gminy Zduny należą:

- ➔ Biblioteka Publiczna Gminy i Miasta Zduny wraz z filiami,
- ➔ Dom Pomocy Społecznej w Baszkowie,
- ➔ Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- ➔ Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Zdunach,
- ➔ Punkt Konsultacyjno-Informacyjny,
- ➔ Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Krotoszynie,
- ➔ Posterunek Policji w Zdunach,
- ➔ Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Krotoszynie,
- ➔ Powiatowy Urząd Pracy w Krotoszynie,
- ➔ Urząd Miejski w Zdunach,
- ➔ Zespół Interdyscyplinarny,
- ➔ Zdunowski Ośrodek Kultury,
- ➔ placówki oświatowe,
- ➔ organizacje pozarządowe i związki wyznaniowe,
- ➔ kluby sportowe.

Są to instytucje i podmioty prowadzące działalność na rzecz przeciwdziałania uzależnieniom, bądź wspomagające taką działalność. Ich kooperacja odbywa się na zasadzie współpracy międzyinstytucjonalnej i międzysektorowej.

Do zasobów osobowych działających na rzecz przeciwdziałania uzależnieniom na terenie gminy Zduny należy zaliczyć:

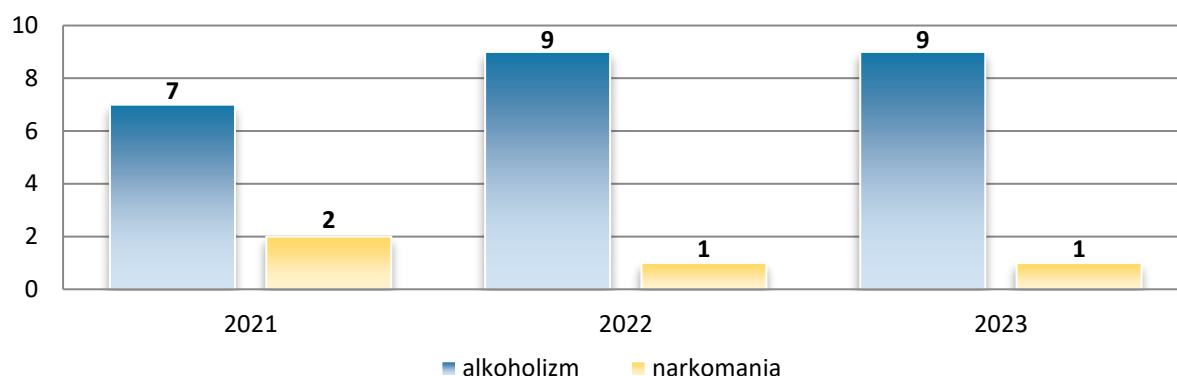
- ➔ pedagogów i psychologów zatrudnionych w placówkach oświatowych,
- ➔ członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- ➔ pracowników i specjalistów Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej,
- ➔ funkcjonariuszy Policji,
- ➔ sędziów, prokuratorów oraz kuratorów sądowych i społecznych,
- ➔ pracowników placówek ochrony zdrowia,
- ➔ przedstawicieli organizacji pozarządowych i związków wyznaniowych.

PROBLEM UZALEŻNIEŃ W GMINIE ZDUNY

Uzależnienie od alkoholu jest chorobą chroniczną, postępującą i potencjalnie śmiertelną. Nie jest możliwe całkowite jej wyleczenie, a jedynie zahamowanie narastania jej objawów i szkód zdrowotnych. Narkomania, definiowana zgodnie z ustawą o przeciwdziałaniu narkomanii, oznacza stałe lub okresowe używanie w celach innych niż medyczne środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych lub nowych substancji psychoaktywnych, w wyniku czego może powstać lub powstało uzależnienie od nich. Problem narkomanii ma charakter interdyscyplinarny. Znajduje się on w polu zainteresowania różnych służb, takich jak leczenie, oświata, pomoc społeczna, organy ścigania i wymiaru sprawiedliwości oraz media. Każda z nich styka się z tym zjawiskiem od innej strony.

W 2023 roku z pomocy Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Zdunach z powodu uzależnienia od alkoholu skorzystało 9 rodzin. Można zauważyć, że na przestrzeni lat 2021-2022 liczba rodzin korzystających z pomocy i wsparcia z powodu alkoholizmu uległa zwiększeniu i od 2022 roku przyjmuje tę samą wartość. W omawianym okresie rodziny z terenu Gminy korzystały również z pomocy społecznej z powodu narkomanii – w 2021 roku udzielono pomocy 2 z nich, z kolei w latach kolejnych było po 1 takiej rodzinie.

Wykres 1. Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu alkoholizmu i narkomanii na przestrzeni lat 2021-2023

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2021, 2022 i 2023 rok

Alkoholizm w 2023 roku jako powód udzielania pomocy i wsparcia z pomocy społecznej znajdował się na siódmym miejscu. W tym samym roku liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej wyniosła 143, a więc rodziny borykające się z problemem alkoholizmu stanowiły 6,3% ogółu. Na przestrzeni lat 2021-2023 ich udział przyjmował tendencje wzrostowe, gdyż w 2021 roku było to 3,8%, natomiast w 2022 roku – 6,2%.

DZIAŁALNOŚĆ GMINNEJ KOMISJI ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Zdunach powołana do wykonywania zadań Gminy w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, prowadzi swą działalność w oparciu o przepisy ustawy z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. W 2023 roku w skład Komisji wchodziło 7 członków, a ich liczba w ciągu analizowanych lat była stała. Do zadań GKRPA zalicza się:

1. Inicjowanie działań lokalnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych.
2. Kontrola zasad i warunków korzystania z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych co najmniej raz w roku.
3. Zapewnienie skutecznego przestrzegania prawa w zakresie dystrybucji, reklamy, promocji oraz spożywania napojów alkoholowych, m.in. poprzez przeprowadzanie kontroli przestrzegania warunków sprzedaży napojów alkoholowych na terenie Gminy.
4. Wydawanie opinii dotyczących zgodności lokalizacji punktów sprzedaży napojów alkoholowych z ustawą o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz z uchwałami Rady Miejskiej, będącymi podstawą do uzyskania zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych.
5. Podejmowanie czynności zmierzających do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie leczenia odwykowego.
6. Rozmowy motywujące do podjęcia leczenia.
7. Kierowanie na badanie przez biegłego, w celu wydania opinii w przedmiocie uzależnienia od alkoholu.
8. Współpraca z innymi organami administracji państwowej i samorządowej oraz organizacjami społecznymi, związkami wyznaniowymi w zakresie przeciwdziałania alkoholizmowi i narkomanii.
9. Podnoszenie kwalifikacji z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych poprzez uczestnictwo w szkoleniach, kursach, konferencjach, a także ukończenie studiów podyplomowych i specjalizacji.

Dane dotyczące działań GKRPA w gminie Zduny podejmowanych wobec osób uzależnionych w latach 2021-2023, przedstawione zostały w kolejnej tabeli. W 2023 roku członkowie Komisji przeprowadzili rozmowy motywacyjne i interwencyjne z 12 osobami uzależnionymi od alkoholu oraz 28 członkami ich rodzin. W tym samym czasie wystąpiono do sądu z wnioskiem o zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego wobec 1 osoby zmagającej się z chorobą alkoholową. W latach 2021-2023 liczba osób uzależnionych, z którymi kontaktowali się członkowie Komisji ulegała wahaniom, podobnie było w przypadku liczby osób współuzależnionych, z którymi spotkali się specjaliści. Niewielki spadek można zaobserwować w przypadku liczby osób, wobec których wystąpiono do sądu z wnioskiem o zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego.

Tabela 1. Działania Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych wobec osób uzależnionych w latach 2021-2023

wyszczególnienie	2021	2022	2023
liczba członków GKRPA	7	7	7
liczba osób z problemem alkoholowym, z którymi przeprowadzono rozmowy	19	24	12
liczba członków rodzin osób z problemem alkoholowym, z którymi przeprowadzono rozmowy	4	1	28
liczba osób, wobec których wystąpiono do sądu z wnioskiem o zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego	2	2	1

Źródło: Sprawozdanie z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych PARPA-G1 za 2021 rok i Sprawozdania z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień KCPU-G1 za 2022 i 2023 rok

Członkowie GKRPA wspierają również osoby zmagające się z problemem przemocy domowej, w tym kontaktują się z osobami dotkniętymi przemocą domową, stosującymi ją oraz jej świadkami. Na podstawie danych można dostrzec, iż w latach 2021-2023 liczba osób, z którymi kontaktowała się GKRPA ulegała znaczącym wahaniom – w 2021 roku były to 3 osoby doznające i 2 osoby stosujące przemoc, w 2022 roku 10 osób doznających przemocy, natomiast w ostatnim roku poddanym analizie po 2 osoby doznające i stosujące przemoc domową. Jednocześnie w analizowanym okresie nie prowadzono rozmów ze świadkami przemocy.

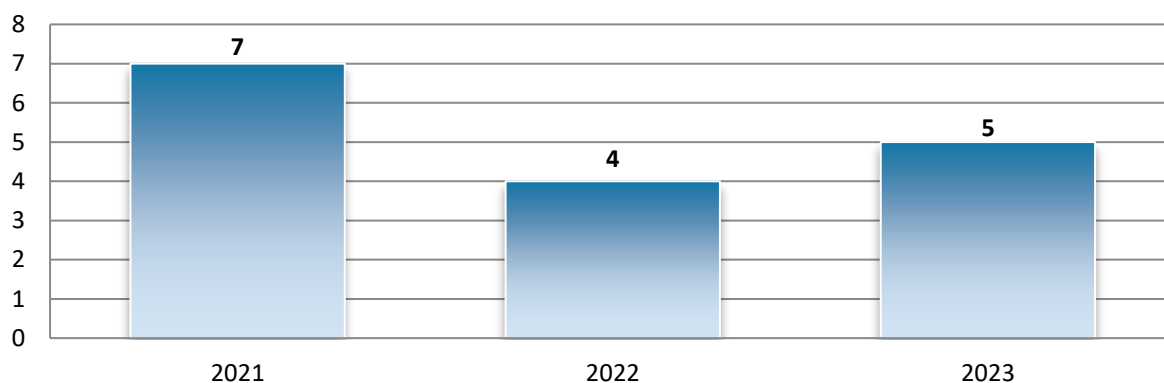
Tabela 2. Działania Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych wobec osób dotkniętych problemem przemocy w latach 2021-2023

wyszczególnienie	2021	2022	2023
osoby doznające przemocy domowej	3	10	2
osoby stosujące przemoc domową	2	0	2
świadkowie przemocy domowej	0	0	0

Źródło: Sprawozdanie z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych PARPA-G1 za 2021 rok i Sprawozdania z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień KCPU-G1 za 2022 i 2023 rok

Członkowie GKRPA uczestniczą również w specjalistycznych szkoleniach z zakresu rozwiązywania problemów alkoholowych – w 2021 roku wzięło w nich udział 7 osób, w 2022 roku 4, natomiast w 2023 roku takie szkolenia obejmowały 5 członków GKRPA.

Wykres 2. Liczba członków Komisji, którzy wzięli udział w szkoleniach na przestrzeni lat 2021-2023

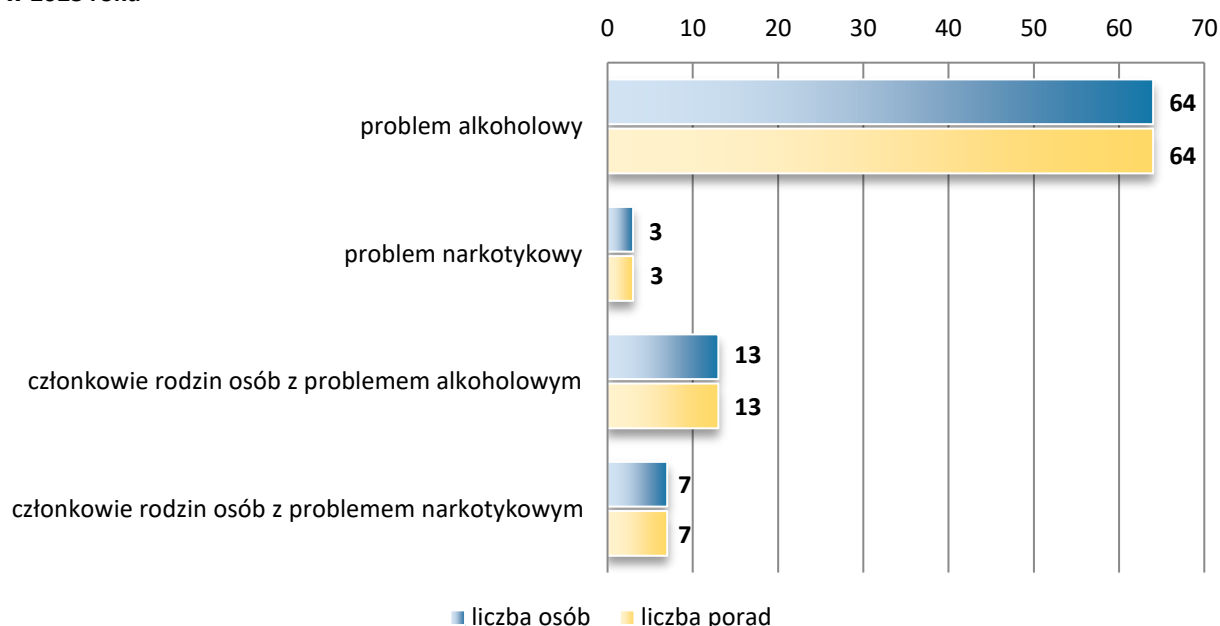

Źródło: Sprawozdanie z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych PARPA-G1 za 2021 rok i Sprawozdania z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień KCPU-G1 za 2022 i 2023 rok

Mieszkańcy Gminy doświadczający sytuacji kryzysowych mają możliwość uzyskania pomocy i wsparcia w Punkcie Konsultacyjno-Informacyjnym. W 2023 roku na terenie Gminy funkcjonowały 2 punkty, które były czynne średnio przez 10 godzin w miesiącu. Dyżury w punktach pełnili: specjalista psychoterapii uzależnień, psycholog oraz osoba w trakcie szkolenia do uzyskania certyfikatu instruktora terapii uzależnień. Działalność Punktu obejmuje w szczególności rozpoznawanie problemu zgłaszanego przez klienta, motywowanie osób uzależnionych i członków ich rodzin do podjęcia psychoterapii w placówkach leczenia uzależnienia od alkoholu, motywowanie osób pijących ryzykownie i szkodliwie, ale nieuzależnionych, do zmiany szkodliwego wzoru picia i udzielanie wsparcia osobom uzależnionym po zakończonym leczeniu odwykowym.

W 2023 roku specjaliści z punktów spotkali się łącznie z 64 osobami zmagającymi się z uzależnieniem od alkoholu oraz 13 członkami ich rodzin, w tym współuzależnionymi i DDA. Dodatkowo, w przedmiotowym roku specjaliści przeprowadzili 3 rozmowy z osobami dotkniętymi problemem narkotykowym oraz 7 członkami ich rodzin.

Wykres 3. Dane w zakresie liczby osób korzystających z porad w Punktach Konsultacyjno-Informacyjnych w 2023 roku

Źródło: Sprawozdanie z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych PARPA-G1 za 2021 rok i Sprawozdania z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień KCPU-G1 za 2022 i 2023 rok

W analizowanym okresie jedynie w roku 2022 na terenie Gminy realizowano programy rekomendowane w ramach Systemu Rekomendacji Programów Profilaktycznych i Promocji Zdrowia Psychicznego prowadzonego przez Krajowe Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom, Ośrodek Rozwoju Edukacji, Instytut Psychiatrii i Neurologii – wzięło w nich wówczas udział 208 uczniów oraz 1 rodzic. W latach 2021-2023 w gminie Zduny organizowane były również programy profilaktyczne z obszaru profilaktyki uniwersalnej skierowane do dzieci i młodzieży. Liczba uczestników powyższych programów ulegała wahaniom i ostatecznie w 2023 roku przyjęła wartość równą 287. Przeważającą część stanowili uczniowie, niemniej jednak udział wzięli również wychowawcy/nauczyciele oraz rodzice. Ponadto prowadzono działania profilaktyczne, niebędące ustrukturyzowanymi programami. W 2022 roku w festynach uczestniczyło 200 osób, natomiast rok później było to 100 osób.

Tabela 3. Liczba uczestników programów i innych działań profilaktycznych realizowanych w gminie Zduny w latach 2021-2023

wyszczególnienie	2021	2022	2023
Rekomendowane programy profilaktyczne:	0	209	0
• uczniowie	0	208	0
• nauczyciele/wychowawcy	0	0	0
• rodzice	0	1	0
Inne programy profilaktyczne:	295	112	287
• uczniowie	250	112	239
• nauczyciele/wychowawcy	15	0	36
• rodzice	30	0	12
Jednorazowe prelekcje, pogadanki	0	0	0
Festyny i inne imprezy plenerowe	0	200	100
Spektakle	0	0	0
Konkursy	0	0	0
Imprezy sportowe	0	0	0

Źródło: Sprawozdanie z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych PARPA-G1 za 2021 rok i Sprawozdania z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień KCPU-G1 za 2022 i 2023 rok

W 2023 roku na terenie gminy Zduny funkcjonowała samopomocowa grupa wsparcia dla osób z problemem alkoholowym (grupa AA). Ponadto prowadzono warsztaty zapobiegające nawrotom picia.

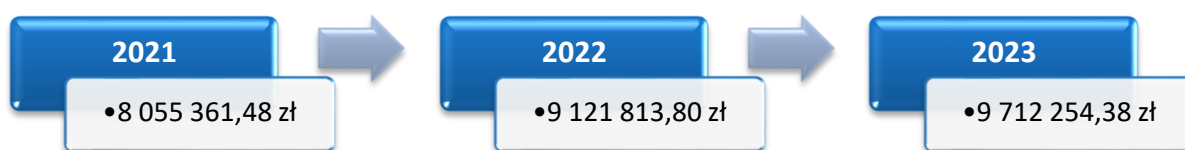
Analiza danych statystycznych GKRPA wskazuje na konieczność stałego rozwijania lokalnego systemu wsparcia oraz rozpowszechniania informacji o dostępnych w Gminie formach pomocy dla mieszkańców znajdujących się w sytuacji kryzysowej.

RYNEK ALKOHOLOWY W GMINIE ZDUNY

Alkoholizm jest jednym z najpoważniejszych współczesnych problemów społecznych. Według Światowej Organizacji Zdrowia alkohol znajduje się na trzecim miejscu wśród czynników ryzyka dla zdrowia populacji, a ponad 60 rodzajów chorób i urazów ma związek z używaniem alkoholu.

W 2023 roku wartość alkoholu sprzedanego na terenie gminy Zduny wyniosła łącznie 9 712 254,38 zł, w tym 4 207 424,00 zł o zawartości alkoholu do 4,5%. Wartość napojów o zawartości alkoholu od 4,5% do 18% (z wyjątkiem piwa) wyniosła 678 249,77 zł, natomiast powyżej 18% – 4 826 580,61 zł. Są to wartości zadeklarowane w corocznym sprawozdaniu z działalności samorządu gminy w zakresie profilaktyki rozwiązywania problemów uzależnień PARPA-G1 (od 2022 roku KCPU-G1). Można zauważyć, że na przestrzeni lat 2021-2023 wartość sprzedanego alkoholu w gminie Zduny uległa wzrostowi.

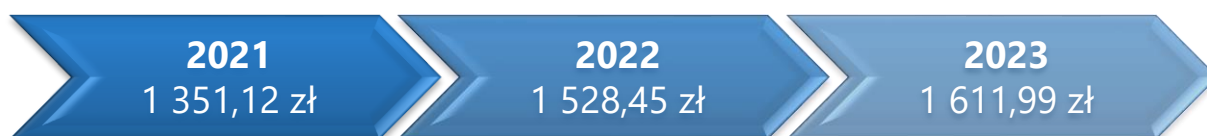
Rysunek 1. Wartość sprzedanego alkoholu na terenie gminy Zduny w latach 2021-2023

Źródło: Sprawozdanie z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych PARPA-G1 za 2021 rok i Sprawozdania z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień KCPU-G1 za 2022 i 2023 rok

W 2023 roku Gminę zamieszkiwało łącznie 6 025 osób, które ukończyły 18 rok życia. Wartość sprzedanego na terenie gminy Zduny alkoholu przypadającego na 1 pełnoletnią osobę wyniosła zatem 1 611,99 zł – w porównaniu do 2021 roku nastąpił wzrost na poziomie 19,3%.

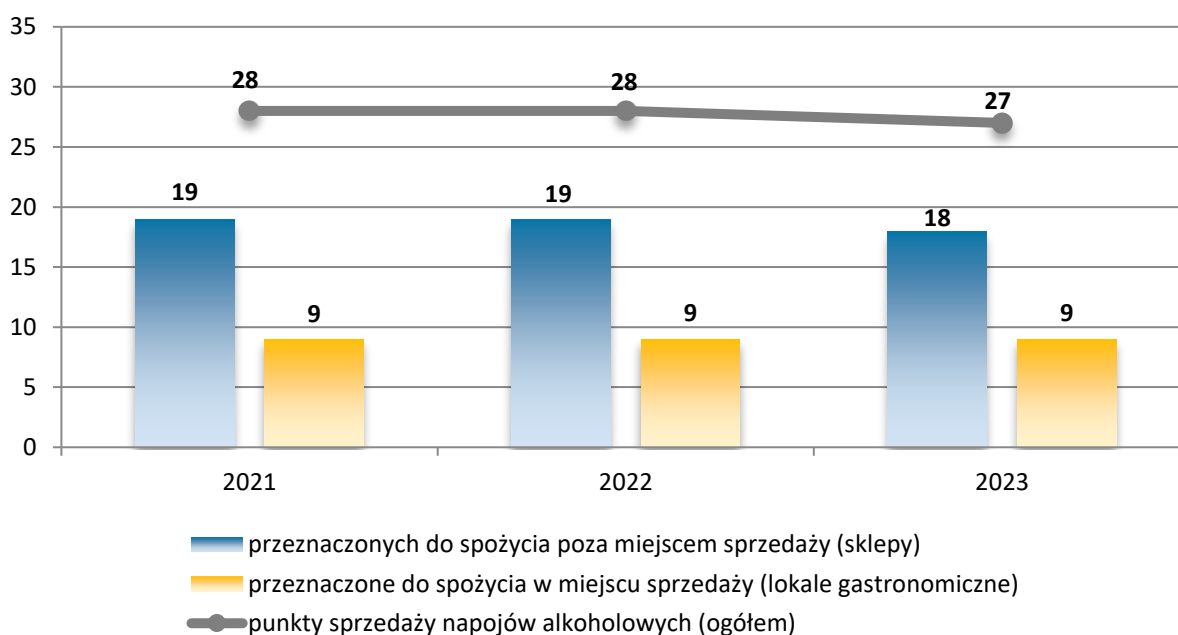
Rysunek 2. Wartość sprzedanego alkoholu na 1 dorosłego mieszkańca gminy Zduny na przestrzeni lat 2021-2023

Źródło: Sprawozdanie z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych PARPA-G1 za 2021 rok i Sprawozdania z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień KCPU-G1 za 2022 i 2023 rok

W latach 2021-2023 liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych na terenie Gminy uległa zmniejszeniu – w 2023 roku na jej terenie znajdowało się łącznie 27 punktów sprzedaży napojów alkoholowych, w tym 18 przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży (sklepy) oraz 9 przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży (lokale gastronomiczne). W latach poprzednich liczba punktów prowadzących sprzedaż alkoholu utrzymywała się na stałym poziomie – było to 19 sklepów oraz 9 lokali gastronomicznych.

Wykres 4. Liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych w gminie Zduny na przestrzeni lat 2021-2023

Źródło: Sprawozdanie z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych PARPA-G1 za 2021 rok i Sprawozdania z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień KCPU-G1 za 2022 i 2023 rok

ANALIZA WYNIKÓW BADANIA ANKIETOWEGO PRZEPROWADZONEGO WŚRÓD UCZNIÓW

W niniejszym rozdziale przedstawione zostały problemy społeczne z perspektywy dzieci i młodzieży. Pytania zawarte w kwestionariuszu ankiety, miały na celu oszacowanie występujących wśród uczniów problemów związanych ze spożywaniem alkoholu, zażywaniem narkotyków, sięganiem po papierosy i e-papierosy, przemocą domową, rówieśniczą, cyberprzemocą oraz uzależnieniami behawioralnymi.

Struktura badanej próby

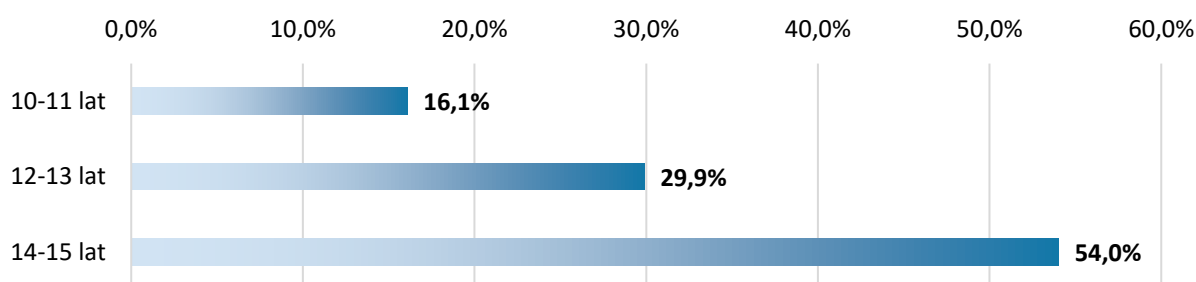
Uczniowie z gminy Zduny wypełnili łącznie 87 kwestionariuszy ankiet. Poniższy rysunek ilustruje strukturę badanej próby według płci. W badaniu diagnozującym problemy społeczne nieznacznie dominowali chłopcy, którzy stanowili 54,0% badanej próby (47 osób), podczas gdy dziewczynki wypełniły pozostałe 46,0% kwestionariuszy (40 osób).

Rysunek 3. Płeć uczniów biorących udział w badaniu: N¹=87

Podział ankietowanych ze względu na wiek przedstawiał się w sposób następujący: ponad połowa uczniów biorących udział w badaniu, zadeklarowała wiek mieszczący się w przedziale 14-15 lat (54,0%). Blisko co trzeci respondent wskazał na wiek 12-13 lat (29,9%), z kolei co szósty uczestnik badania miał wówczas 10-11 lat (16,1%).

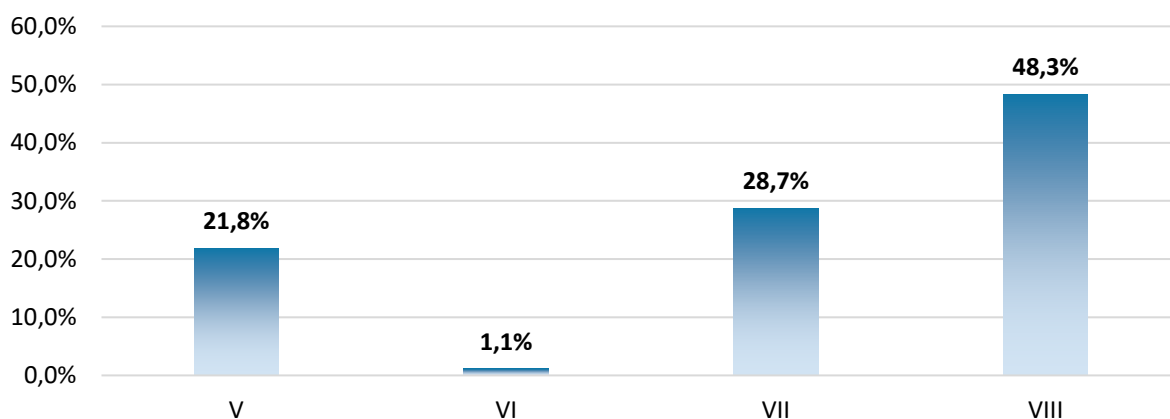
Wykres 5. Wiek: N=87

¹N oznacza wielkość próby badawczej, tzn. liczbę respondentów odpowiadających na pytanie

Poniższy wykres prezentuje strukturę badanej próby w podziale na przynależność do danej klasy. Najwięcej ankietowanych uczniów uczęszczało w momencie badania do klasy VIII szkoły podstawowej (48,3%), nieco mniej wskazało na klasę VII (28,7%), a 21,8% – klasę V. Uczniowie z klasy VI stanowili 1,1% badanej próby.

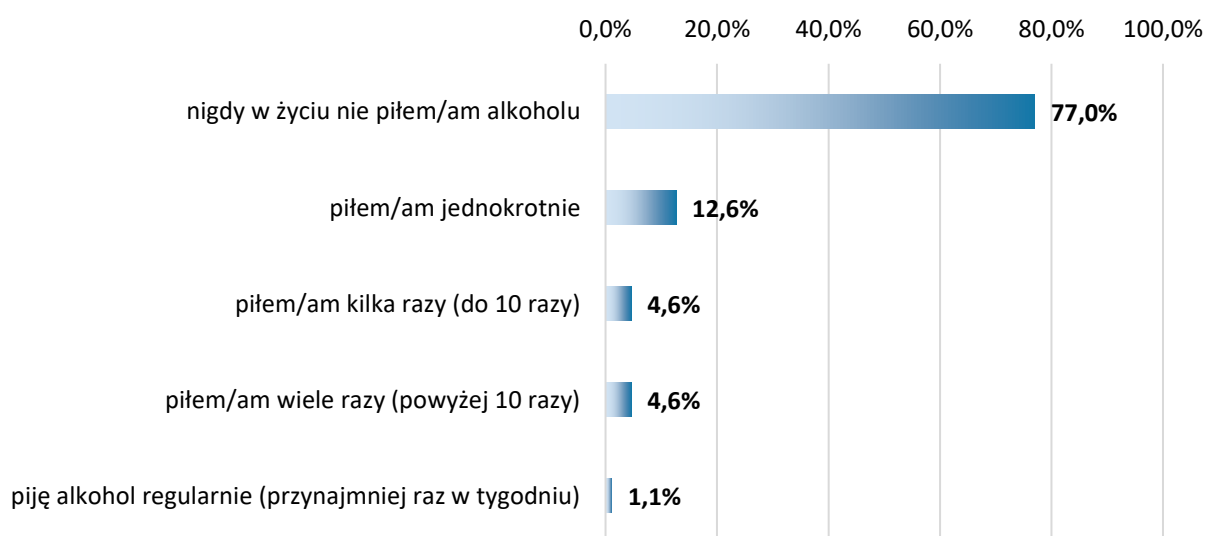
Wykres 6. Klasa: N=87

Problem alkoholowy

Pierwsze z analizowanych pytań dotyczy problemu spożywania alkoholu przez uczniów z gminy Zduny. Zebrany materiał badawczy wskazuje, że kontakt z alkoholem miał średnio co czwarty badany uczeń (23,0%), w tym 12,6% spożyło go jednokrotnie, po 4,6% piło alkohol kilka razy (do 10 razy) lub wiele razy (powyżej 10 razy), natomiast 1,1% respondentów zadeklarowało regularne sięganie po napoje alkoholowe (przynajmniej raz w tygodniu).

Wykres 7. Ile razy w życiu zdarzyło Ci się pić alkohol? N=87

Następne pytanie zostało skierowane do uczniów, którzy w poprzednim pytaniu zadeklarowali sięgnięcie kiedykolwiek po alkohol i miało na celu oszacowanie częstotliwości spożywania go w ciągu ostatnich 30 dni poprzedzających badanie. Z poniższych informacji wynika, że 60,0% badanych nie spożywało alkoholu w ciągu ostatnich 30 dni (12 osób), natomiast 6,0% respondentów zadeklarowało, że sięgnęło po tego typu substancje 1-2 razy w ciągu ostatniego miesiąca (6 osób). Pojedyncze osoby wskazały, że w omawianym okresie sięgnęły po alkohol 3-4 razy lub więcej niż 7 razy (po 5,0%).

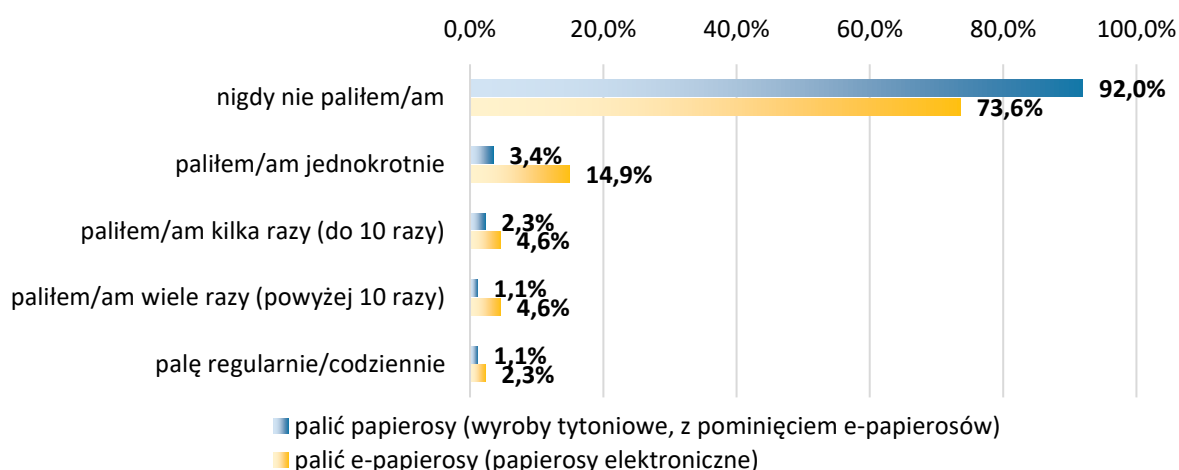
Tabela 4. Ile razy piłeś/aś alkohol w ciągu ostatnich 30 dni? N=20

Odpowiedź	%	Liczba odp.
nie piłem/am alkoholu w ciągu ostatnich 30 dni	60,0	12
1 – 2 razy	30,0	6
3 – 4 razy	5,0	1
5 – 7 razy	0,0	0
więcej niż 7 razy	5,0	1

Problem nikotynowy

W dalszej kolejności badaniu poddana została częstotliwość sięgania przez uczniów po papierosy tradycyjne (wyroby tytoniowe, z pominięciem e-papierosów) oraz e-papierosy. Z deklaracji młodych respondentów wynika, że kontakt z tradycyjnymi wyrobami tytoniowymi miało łącznie 8,0% ankietowanych, wśród których 3,4% paliło je jednokrotnie, 2,3% – kilka razy (do 10 razy), a po 1,1% paliło je wiele razy (powyżej 10) lub robi to regularnie/codziennie. Kontakt z e-papierosami miało 26,4% ankietowanych, wśród których 14,9% sięgnęło po nie jednokrotnie, po 4,6% – kilka razy (do 10 razy) lub wiele razy (powyżej 10 razy), a 2,3% sięga po nie regularnie/codziennie.

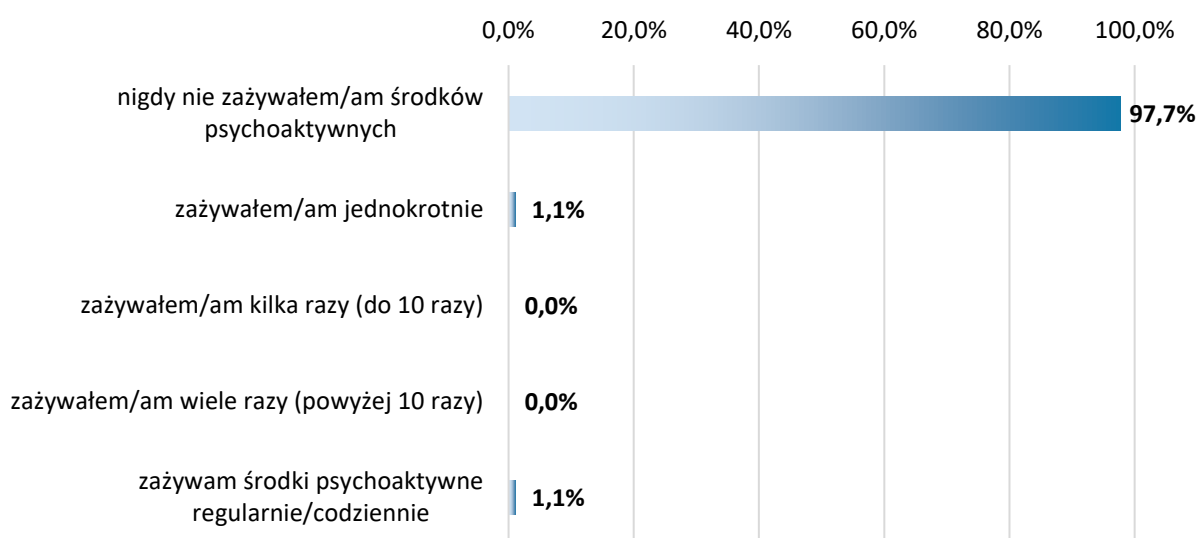
Wykres 8. Ile razy w życiu zdarzyło Ci się: N=87

Problem narkotykowy

Następny z analizowanych obszarów dotyczył zażywania środków psychoaktywnych. W celu dogłębnej analizy tego problemu, respondentom zadano pytanie o to ile razy w życiu zdarzyło im się zażywać tego typu substancje. Z odpowiedzi uczniów wynika, że 2,3% z nich sięgnęło kiedykolwiek po substancje psychoaktywne, z czego po 1,1% zażywało je jednokrotnie lub robi to regularnie/codziennie.

Wykres 9. Ile razy w życiu zdarzyło Ci się zażywać środki psychoaktywne (narkotyki, dopalacze, leki w celu odurzenia)? N=87

Poniższa tabela przedstawia częstotliwość zażywania substancji psychoaktywnych przez uczniów, w ciągu ostatnich 30 dni poprzedzających badanie. Można zauważyć, że w tym okresie sięgnęła po nie 1 osoba, która zażywała tego typu substancje więcej niż 7 razy (50,0%).

Tabela 5. Jak często zażywałeś/aś narkotyki/dopalacze w ciągu ostatnich 30 dni? N=2

Odpowiedź	%	Liczba odp.
nie zażywałem/am narkotyków/dopalaczy/leków w celu odurzenia w ciągu ostatnich 30 dni	50,0	1
1 – 2 razy	0,0	0
3 – 4 razy	0,0	0
5 – 7 razy	0,0	0
więcej niż 7 razy	50,0	1

Kolejna tabela przedstawia rozkład odpowiedzi respondentów na pytanie dotyczące rodzaju zażywanych substancji. Jak wynika z odpowiedzi, 2 badanych zażywało marihuanę.

Tabela 6. Jakie były to substancje? N=2

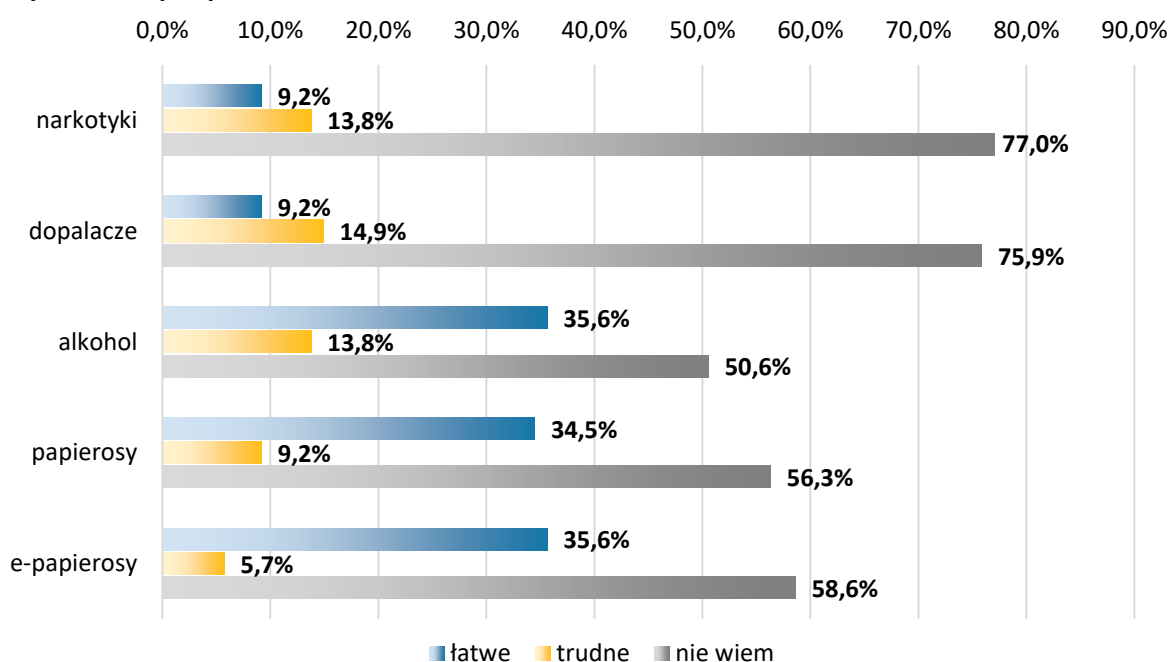
Odpowiedź	%	Liczba odp.
marihuana	100,0	2
amfetamina	0,0	0
mefedron	0,0	0
dopalacze	0,0	0
leki w celu odurzenia	0,0	0
inne	0,0	0

*Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

W następnej części badania uczniowie zostali poproszeni o ocenę dostępności narkotyków, dopalaczy, alkoholu, papierosów i e-papierosów w swojej miejscowości. Jak wynika z udzielonych odpowiedzi, większość ankietowanych nie posiada wiedzy w tym zakresie. Największą dostępnością charakteryzują się natomiast alkohol, papierosy tradycyjne i e-papierosy, na co wskazywał średnio co trzeci respondent. Zebrany materiał badawczy wykazał, że:

- ➡ narkotyki są łatwe do zdobycia dla 9,2% ankietowanych, a trudne dla 13,8% badanych,
- ➡ dopalacze są łatwe do zdobycia dla 9,2% badanych, a trudne dla 14,9%,
- ➡ alkohol jest łatwy do zdobycia dla 35,6% badanych, a trudny 13,8%,
- ➡ papierosy są łatwe do zdobycia dla 34,5% respondentów, a trudne dla 9,2%,
- ➡ e-papierosy są łatwe do zdobycia dla 35,6% młodych mieszkańców, a trudne dla 5,7%.

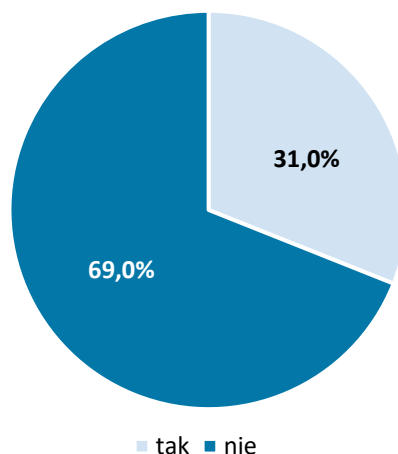
Wykres 10. Gdybyś chciał/a zdobyć narkotyki, dopalacze, alkohol, papierosy oraz e-papierosy w swojej miejscowości byłoby to: N= 87

Problem przemocy

Pierwsze pytanie tego bloku tematycznego zadane respondentom miało na celu oszacowanie skali problemu przemocy wśród dzieci i młodzieży. Zapytano uczniów o to, czy zdarzyło im się w przeciągu ostatnich 12 miesięcy doświadczyć przemocy. Twierdzącej odpowiedzi udzielił blisko co trzeci badany (31,0%).

Wykres 11. Czy w przeciągu ostatnich 12 miesięcy zdarzyło Ci się doświadczyć przemocy? N=87

W celu pogłębionej analizy określono również to, jakie osoby stosowały przemoc wobec uczniów. Na podstawie udzielonych odpowiedzi można stwierdzić, że ankietowani najczęściej doświadczali przemocy ze strony uczniów z ich szkoły – przyznało to 9 osób (34,6%), z kolei po 8 badanych wskazało na rodzeństwo lub inne, bliżej nieokreślone osoby (po 30,8%). 4 badanych doznało przemocy ze strony kolegów/koleżanek spoza szkoły (15,4%), natomiast na doznanie przemocy ze strony rodziców wskazały 2 osoby (7,7%). 1 badany nie udzielił odpowiedzi na to pytanie.

Tabela 7. Kto stosował wobec Ciebie przemoc? N=26

Odpowiedź	%	Liczba odp.
uczniowie ze szkoły	34,6	9
rodzeństwo	30,8	8
inne osoby	30,8	8
koledzy/koleżanki spoza szkoły	15,4	4
rodzice	7,7	2

**Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%*

Kolejna tabela przedstawia odpowiedzi uczniów na pytanie o rodzaje doznawanej przemocy. Można zauważyć, że:

- ➡ przemocy psychicznej doświadczyło 15 uczniów (62,5%),
- ➡ przemocy fizycznej doznało 9 badanych (37,5%),
- ➡ przemocy seksualnej doświadczyło 4 respondentów (16,7%).

3 badanych pominęło to pytanie.

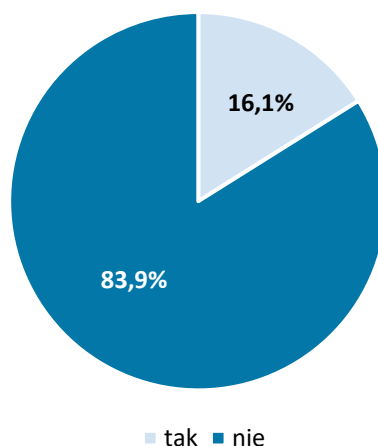
Tabela 8. Jakiego rodzaju przemocy doznałeś/aś? N=24

Odpowiedź	%	Liczba odp.
ktoś mnie przezywał, groził mi, upokarzał, straszył, wyśmiewał itp.	62,5	15
ktoś mnie bił, kopał, szarpał, dusił, popychał, spoliczkował itp.	37,5	9
ktoś mnie dotykał w miejsca, w które sobie tego nie życzyłem/am, ktoś mówił o moim ciele w sposób, który mnie zawstydział itp.	16,7	4
nie miałem/am zapewnionej opieki, kiedy byłem/am chory/a, wsparcia i pomocy od rodziców/opiekunów, kiedy miałem/am problemy, dostawałem/am zbyt mało jedzenia, dlatego przez dłuższy czas byłem/am głodny/a itp.	0,0	0

**Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%*

W kolejnym pytaniu uczniowie zostali poproszeni o określenie, czy w ciągu ostatnich 12 miesięcy doszło do sytuacji, w której zastosowali oni przemoc wobec innych osób. Twierdząco na to pytanie odpowiedziało 16,1% ankietowanych.

Wykres 12. Czy w ciągu ostatnich 12 miesięcy doszło do sytuacji, w której zastosowałeś/aś przemoc wobec drugiej osoby? N=87

W dalszej kolejności respondenci odpowiedzieli na pytanie, jakiego rodzaju przemoc zastosowali. Z odpowiedzi respondentów wynika, że:

- ➔ przemoc psychiczną zastosowało 9 ankietowanych (69,2%),
- ➔ przemoc fizyczną stosowało 4 uczniów (30,8%),
- ➔ przemoc seksualną zastosowało 2 respondentów (15,4%).

1 badany pominął to pytanie.

Tabela 9. Jakiego rodzaju przemoc zastosowałeś/aś? N=13

Odpowiedź	%	Liczba odp.
przezywałem/am kogoś, groziłem/am komuś, upokarzałem/am kogoś, straszyłem/am, wyśmiewałem/am itp.	69,2	9
biłem/am kogoś, kopałem/am, szarpałem/am, dusiłem/am, popychałem/am, spoliczkowałem/am itp.	30,8	4
dotykałem/am kogoś w miejsca, w które ta osoba tego sobie nie życzyła, mówiłem/am o czyimś ciele w sposób, który go zawstydział itp.	15,4	2

**Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%*

W dalszej kolejności analizie poddane zostały odpowiedzi uczniów na pytanie o to, wobec kogo zdarzyło im się stosować przemoc. Największa część ankietowanych przyznała się do przemocy wobec uczniów z ich szkoły – wskazało na to 6 osób (42,9%). 5 ankietowanych przyznało się do stosowania przemocy wobec innych, bliżej nieokreślonych osób (35,7%), 3 uczestników badania w stosunku do kolegów/koleżanek spoza szkoły (21,4%), a 2 badanych wobec rodzeństwa (14,3%).

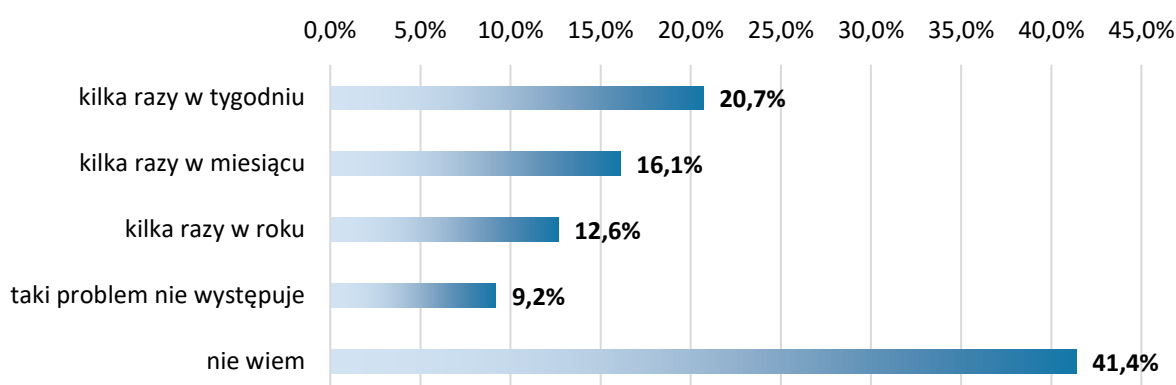
Tabela 10. Wobec kogo zdarzyło Ci się stosować przemoc? N=14

Odpowiedź	%	Liczba odp.
uczniów ze szkoły	42,9	6
innych osób	35,7	5
kolegów/koleżanek spoza szkoły	21,4	3
rodzeństwa	14,3	2

**Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%*

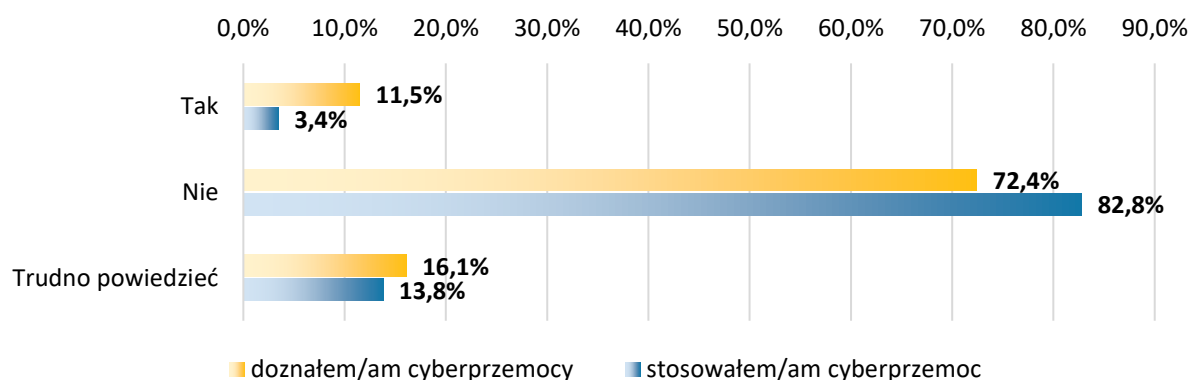
Następne pytanie dotyczyło częstotliwości występowania przemocy między uczniami w szkole. 41,4% osób nie potrafiło określić, czy ten problem jest obecny, z kolei zdaniem 9,2% przemoc między uczniami w szkole nie występuje. Respondenci, którzy przyznali, że w ich szkole się to zdarza stanowią 49,4% wszystkich badanych, przy czym 12,6% z nich przyznało, że takie sytuacje mają miejsce kilka razy w roku, w opinii 16,1% uczniów – kilka razy w miesiącu, natomiast 20,7% ankietowanych odpowiedziało, iż problem przemocy między uczniami zauważa kilka razy w tygodniu.

Wykres 13. Jak często obserwujesz w swojej szkole problem przemocy między uczniami? N=87

Ostatnie pytanie w zakresie problemu przemocy w Internecie dotyczyło skali doznawania oraz stosowania cyberprzemocy w stosunku do innych użytkowników Internetu. Jak wynika z odpowiedzi udzielonych przez młodych respondentów, tego problemu doświadczył odsetek 11,5% z nich, natomiast przemoc w Internecie zastosowało 3,4% ankietowanych. Część badanych miała również problem z określeniem, czy kiedykolwiek miała styczność z tym zjawiskiem, gdyż na odpowiedź „trudno powiedzieć” padło 13,8% odpowiedzi w przypadku stosowania i 16,1% w zakresie jej doświadczenia.

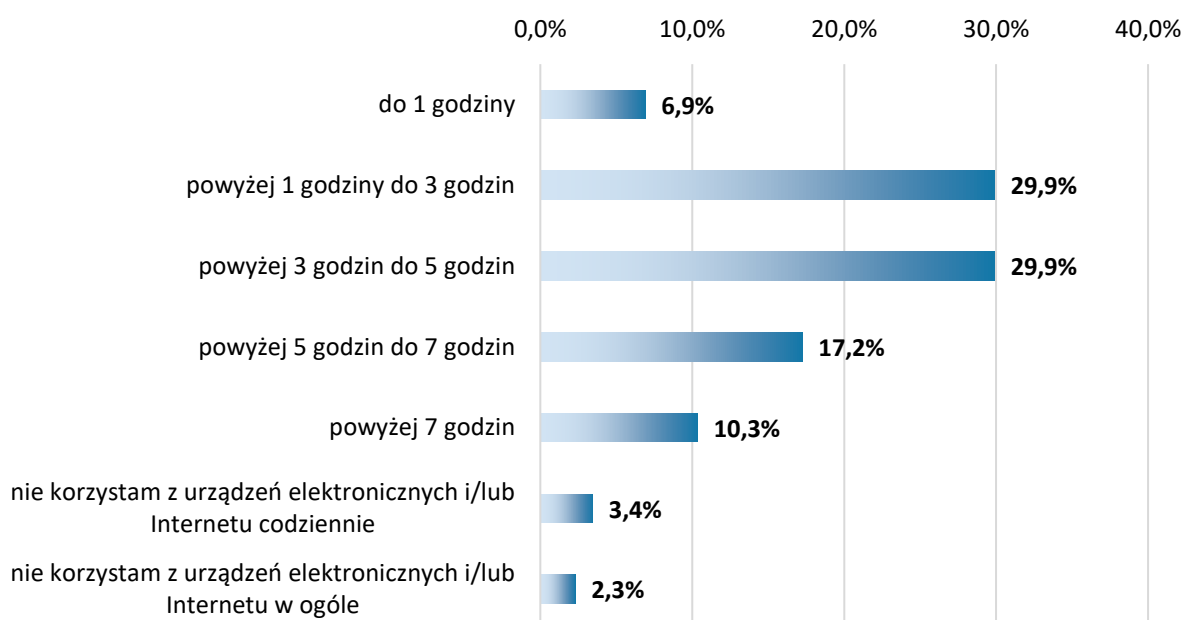
Wykres 14. Czy w przeciągu ostatnich 12 miesięcy doznawałeś/aś i/lub stosowałeś/aś cyberprzemoc (np. wyzywanie, podszywanie się, ośmieszanie/poniżanie, grożenie/ straszenie, szantażowanie, wyłudzenie pieniędzy, rozsyłanie ośmieszających zdjęć/filmów)? N=131

Korzystanie z urządzeń elektronicznych i Internetu

Kolejny obszar tematyczny badania miał na celu zweryfikowanie kwestii korzystania z urządzeń elektronicznych i/lub Internetu przez uczniów z gminy Zduny. Pierwsze pytanie dotyczyło czasu, jaki badani poświęcają na korzystanie z tego typu urządzeń w ciągu dnia. Badanie wykazało, że blisko co trzeci młody mieszkaniec przeznaczą na tę czynność powyżej 1 do 3 godzin lub od 3 do 5 godzin dziennie (po 29,9%), zaś 17,2% ankietowanych – powyżej 5 do 7 godzin. 10,3% respondentów korzysta z urządzeń elektronicznych i/lub Internetu powyżej 7 godzin w ciągu dnia, natomiast 6,9% spędza w ten sposób do 1 godziny. 3,4% badanych zadeklarowało, że nie korzysta z urządzeń elektronicznych i/lub Internetu codziennie, z kolei odsetek 2,3% ankietowanych stwierdził, że nie robi tego w ogóle.

Wykres 15. Ile czasu w ciągu dnia poświęcasz na korzystanie z urządzeń elektronicznych i/lub Internetu? N=87

W ostatnim pytaniu bloku tematycznego dotyczącego korzystania z urządzeń elektronicznych, uczniowie zostali poproszeni o odpowiedź na pytanie, czy zdarzyło im się kłamać, aby ukryć prawdziwą ilość czasu spędzanego na korzystaniu z urządzeń elektronicznych. Tego typu zachowanie zadeklarowały łącznie 33 osoby (39,3%), w tym 6 badanych zdarzyło się to jednokrotnie (7,1%), 25 uczniom – czasami (29,8%), natomiast 2 ankietowanych zadeklarowało, że kłamie w tej kwestii bardzo często (2,4%). 1 respondent pominął to pytanie.

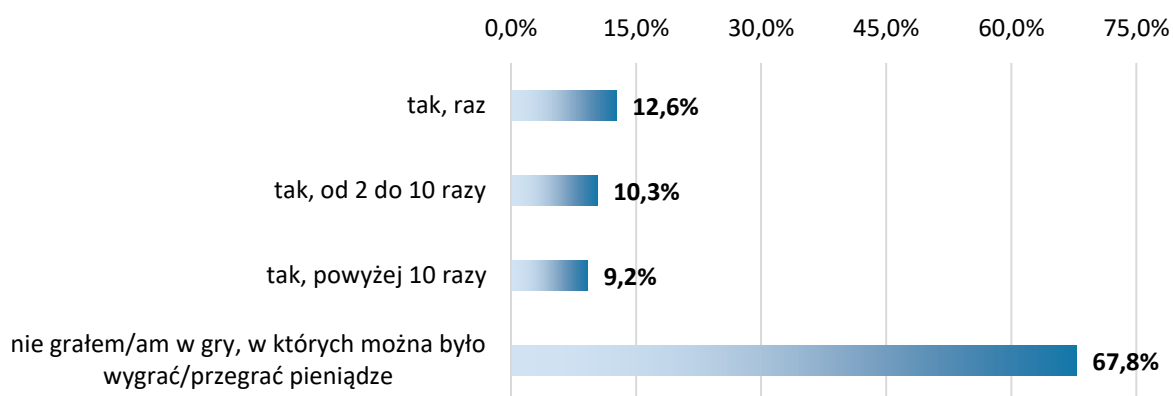
Tabela 11. Czy zdarzyło Ci się kłamać, aby ukryć prawdziwą ilość czasu spędzanego na korzystaniu z urządzeń elektronicznych i/lub Internetu np. przed rodzicami? N=84

Odpowiedź	%	Liczba odp.
tak, bardzo często	2,4	2
tak, często	0,0	0
tak, czasami	29,8	25
tak, jednokrotnie	7,1	6
nie	60,7	51

Uczestnictwo w grach hazardowych

W celu określenia skali i zasięgu problemu grania w gry na pieniądze przez uczniów, respondentom zadano pytanie o to, czy zdarzyło im się grać w gry, w których wygraną lub przegraną były pieniądze w ciągu ostatnich 12 miesięcy poprzedzających badanie. Zebrany materiał badawczy wykazał, że w omawianym okresie podejmowało się tego 32,2% badanych. Wśród tych osób 12,6% grało w nie jednokrotnie, 10,3% – od 2 do 10 razy, z kolei 9,2% – powyżej 10 razy.

Wykres 16. Czy w ciągu ostatnich 12 miesięcy grałeś/aś w gry, w których można było wygrać/przegrać pieniądze (np. zdraпки, lotto, gra na automatach, zakłady bukmacherskie itp.)? N=87

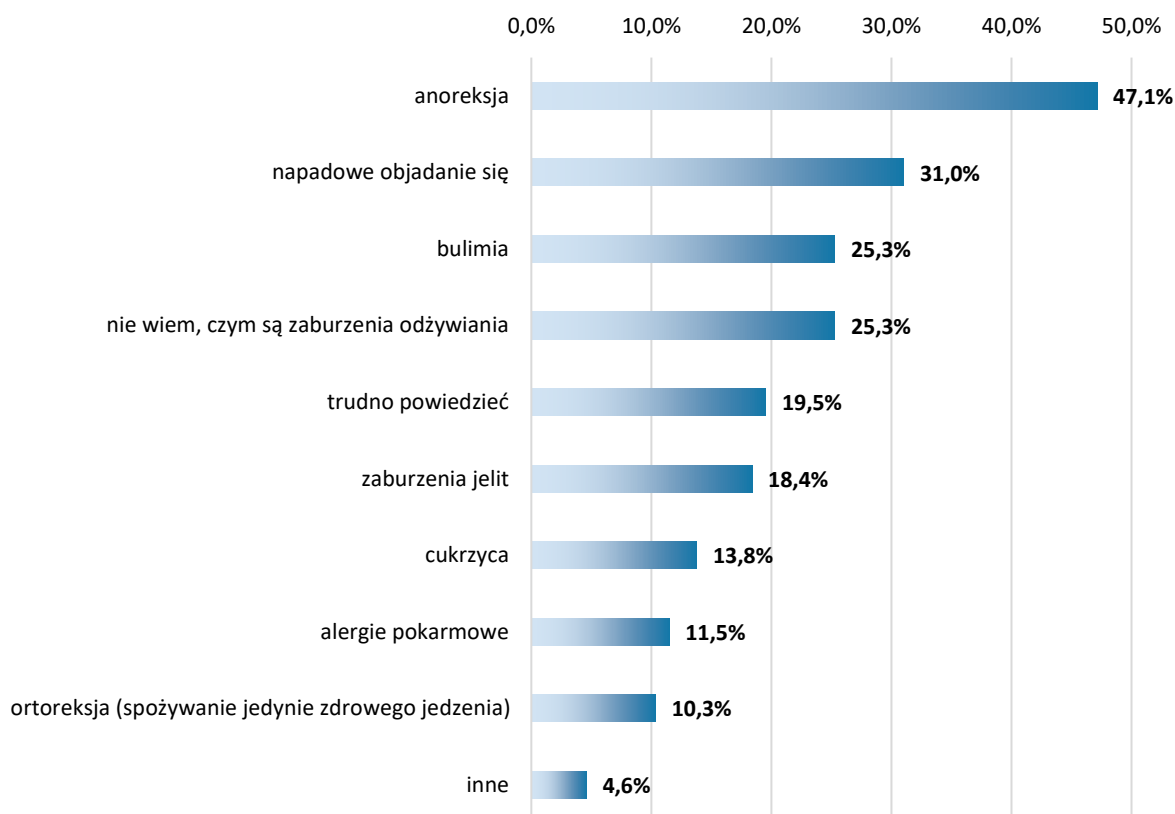

Zaburzenia odżywiania

Ostatnia część badania przeprowadzonego wśród uczniów z gminy Zduny dotyczyła zaburzeń odżywiania, z którymi zmagają się coraz więcej młodych osób. Uczniowie mieli wskazać, które odpowiedzi z kafeterii zaliczamy według nich do zaburzeń odżywiania. 25,3% badanych przyznało, że nie wie, czym są zaburzenia odżywiania. Pozostała część najliczniej wskazywała na anoreksję (47,1%), napadowe objadanie się (31,0%) oraz bulimię (25,3%). Co piątemu ankietowanemu trudno było odpowiedzieć na to pytanie (19,5%).

Błędną wiedzę w tym zakresie wykazało 18,4% uczniów, w opinii których do zaburzeń odżywiania zalicza się zaburzenia jelit, 13,8% osób w przypadku cukrzycy oraz 11,5% badanych odnośnie alergii pokarmowych. 10,3% badanych wskazało na ortoreksję (spożywanie jedynie zdrowego jedzenia), z kolei 4,6% ankietowanych zaznaczyło inne, bliżej nieokreślone formy zaburzeń odżywiania.

Wykres 17. Które z poniższych odpowiedzi Twoim zdaniem można zaliczyć do zaburzeń odżywiania? N=87

**Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%*

ANALIZA WYNIKÓW BADANIA ANKIETOWEGO PRZEPROWADZONEGO WŚRÓD DOROSŁYCH MIESZKAŃCÓW

W niniejszym rozdziale przedstawiony został problem uzależnienia od alkoholu, papierosów, e-papierosów i narkotyków wśród dorosłych mieszkańców gminy Zduny, a także skala zjawiska przemocy, korzystania z urządzeń elektronicznych, grania w gry na pieniądze oraz innych uzależnień natury behawioralnej.

Struktura badanej próby

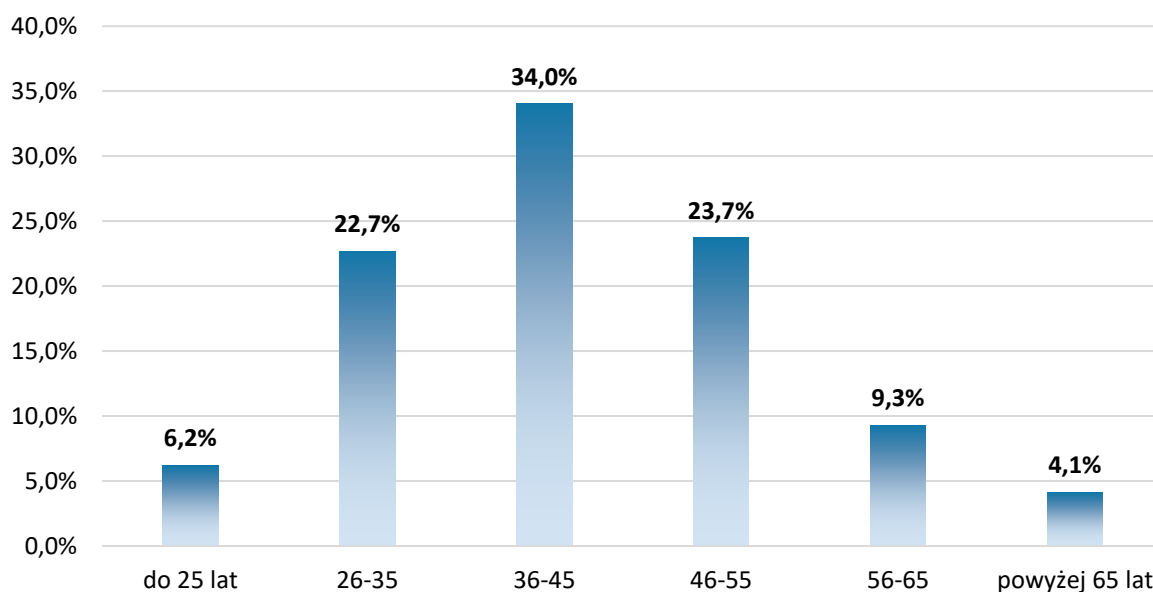
W badaniu diagnozującym problemy społeczne występujące na terenie gminy Zduny udział wzięło łącznie 97 pełnoletnich mieszkańców. Poniżej przedstawiona została struktura badanej próby, ze względu na płeć. Zdecydowaną większość stanowiły kobiety, które uzupełniły łącznie 72,2% kwestionariuszy (70 osób), natomiast mężczyźni pozostałe 27,8% (27 osób).

Rysunek 4. Płeć dorosłych mieszkańców uczestniczących w badaniu: N=97

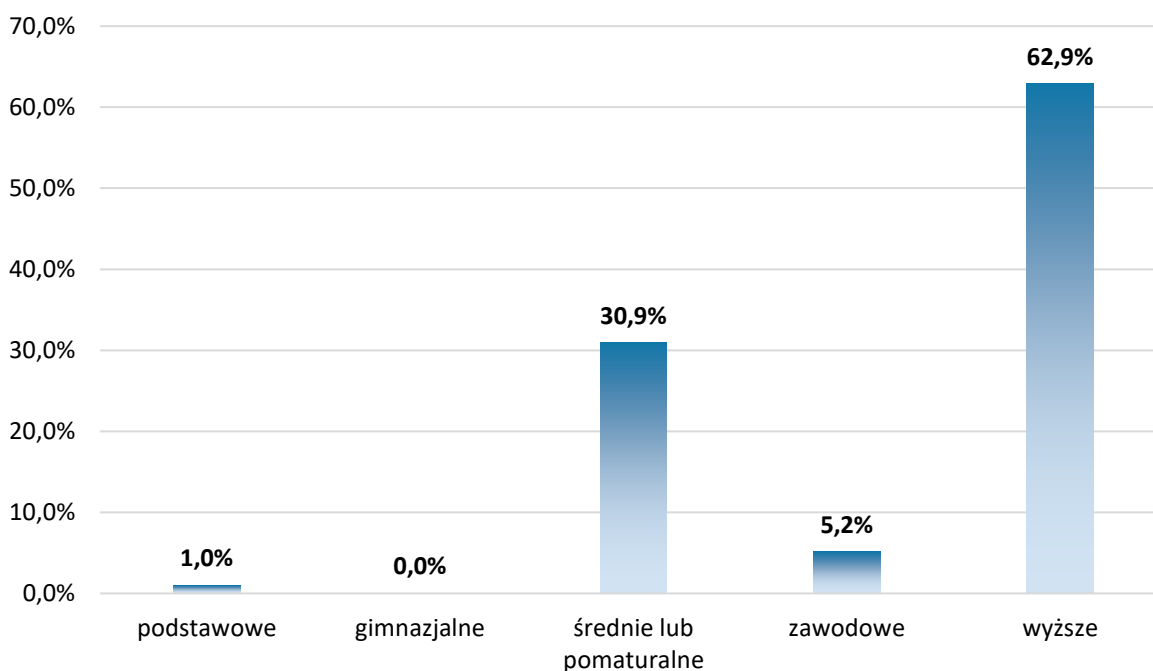
Analiza struktury badanej grupy wskazuje na zróżnicowanie respondentów pod względem wieku. Najliczniejszą grupę stanowili ankietowani w wieku 36-45 lat (34,0%), z kolei blisko co czwarty badany wskazał na 46-55 lat (23,7%) lub 26-35 lat (22,7%). W badaniu wzięli udział również respondenci w wieku 56-65 lat (9,3%). Osoby w wieku do 25 lat stanowiły 6,2% badanej próby, podczas gdy respondenci powyżej 65 roku życia – 4,1%.

Wykres 18. Wiek: N=97

Respondenci zostali zapytani również o poziom ich wykształcenia. Jak wynika z ich deklaracji, najwięcej, bo 62,9% posiada wykształcenie wyższe, z kolei 30,9% legitymuje się wykształceniem średnim lub pomaturalnym. 5,2% badanych wskazało na wykształcenie zawodowe, respondenci z wykształceniem podstawowym stanowili 1,0% badanej próby.

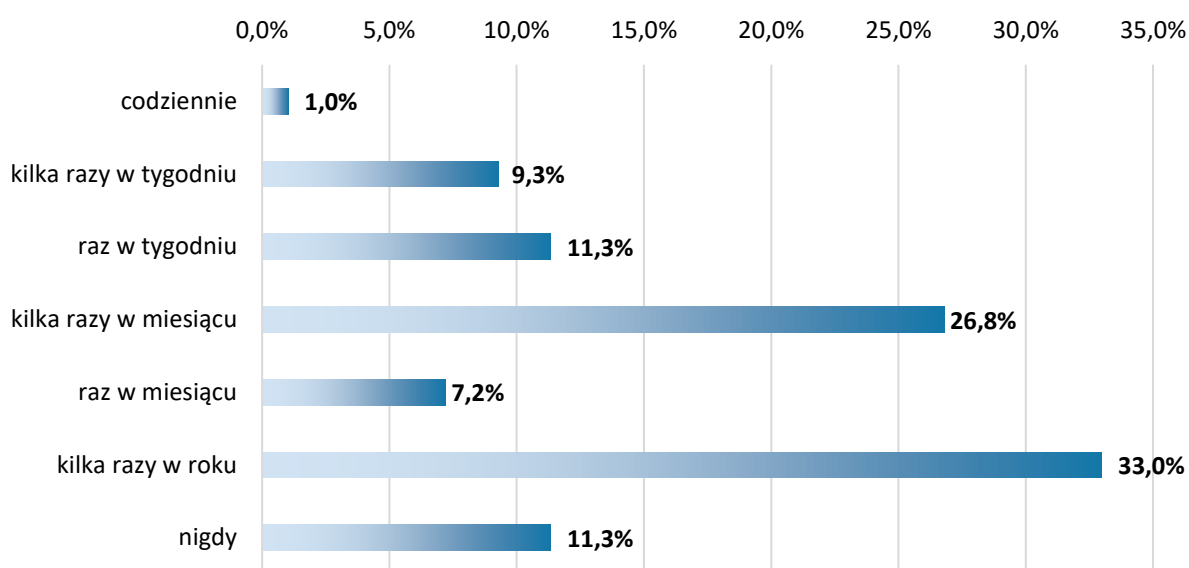
Wykres 19. Wykształcenie: N=97

Problem alkoholowy

Pierwsze pytanie dotyczące uzależnienia od alkoholu odnosiło się do częstotliwości jego spożywania. Całkowitą abstynencję zadeklarował co dziesiąty ankietowany, tj. 11,3%, natomiast 33,0% sięga po alkohol okazjonalnie, czyli kilka razy w roku. 7,2% respondentów podało, że pije alkohol raz w miesiącu, 26,8% – kilka razy w miesiącu, z kolei 11,3% wskazało na picie raz w tygodniu. 9,3% badanych spożywa alkohol kilka razy w tygodniu, natomiast 1,0% – codziennie.

Wykres 20. Jak często spożywa Pan/i alkohol? N=97

Kolejne pytanie dotyczyło sytuacji, w której respondenci stracili kontrolę nad ilością spożywanego alkoholu. Zdecydowana większość z nich podała, że w ciągu ostatnich 12 miesięcy nie zdarzyła im się taka sytuacja (66 osób, tj. 76,7%). Przeciwną odpowiedź podało 23,3% ankietowanych, z czego 2 respondentów zadeklarowało, że miało to miejsce więcej niż 10 razy, 7 osób wskazało, że zdarzyło się to 2-5 razy (8,1%), a 11 uczestników badania przyznało, że podobna sytuacja miała miejsce jednokrotnie (12,8%).

Tabela 12. Ile razy w ciągu ostatnich 12 miesięcy zdarzyło się Panu/i stracić kontrolę nad ilością spożywanego alkoholu (tzn. upić się)? N=86

Odpowiedź	%	Liczba odp.
1 raz	12,8	11
2-5 razy	8,1	7
6-10 razy	0,0	0
powyżej 10 razy	2,3	2
ani razu	76,7	66

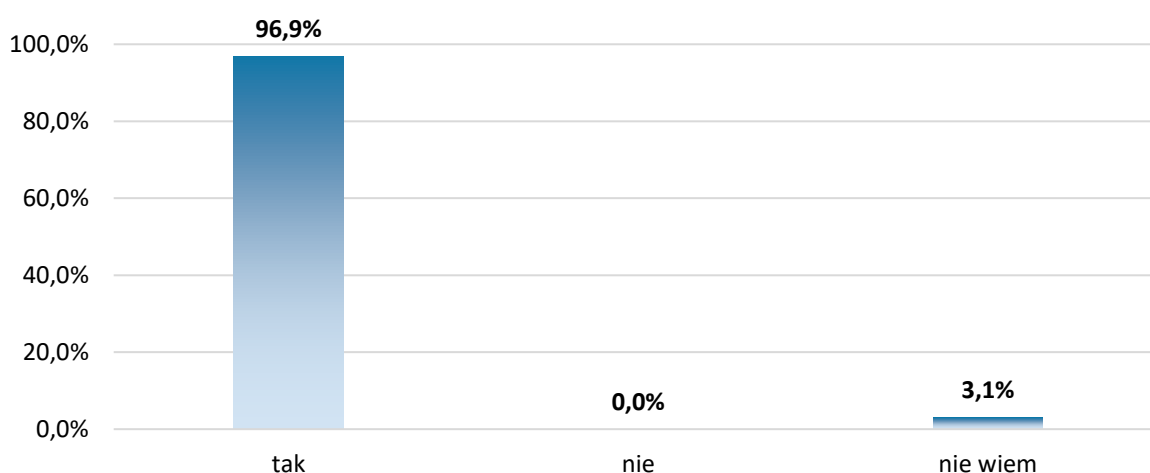
Ważnym elementem badania jest również określenie skali prowadzenia pojazdów pod wpływem alkoholu na terenie Gminy. 3,5% ankietowanych, tj. 3 osoby, podały, iż nie posiadają prawa jazdy, z kolei pozostałe 96,5% badanych nigdy nie prowadziło pojazdu mechanicznego po spożyciu alkoholu (83 osoby).

Tabela 13. Czy w ciągu ostatnich 30 dni zdarzyło się Panu/i kierować pojazdem mechanicznym po spożyciu alkoholu? N=86

Odpowiedź	%	Liczba odp.
nie zdarzyła mi się taka sytuacja	96,5	83
raz mi się to zdarzyło	0,0	0
zdarzało mi się to sporadycznie	0,0	0
zdarzało mi się to często	0,0	0
nie posiadam prawa jazdy	3,5	3

W ostatnim pytaniu dotyczącym tego obszaru, ankietowani zostali poproszeni o wyrażenie swojego zdania w zakresie wpływu spożywania alkoholu przez kobiety w ciąży na rozwój dziecka. Jak wynika z udzielonych odpowiedzi, zdecydowana większość dorosłych mieszkańców Gminy jest świadoma szkodliwości spożywania napojów alkoholowych, co zadeklarowało 96,9% respondentów, z kolei 3,1% nie potrafiło udzielić jednoznacznej odpowiedzi na to pytanie.

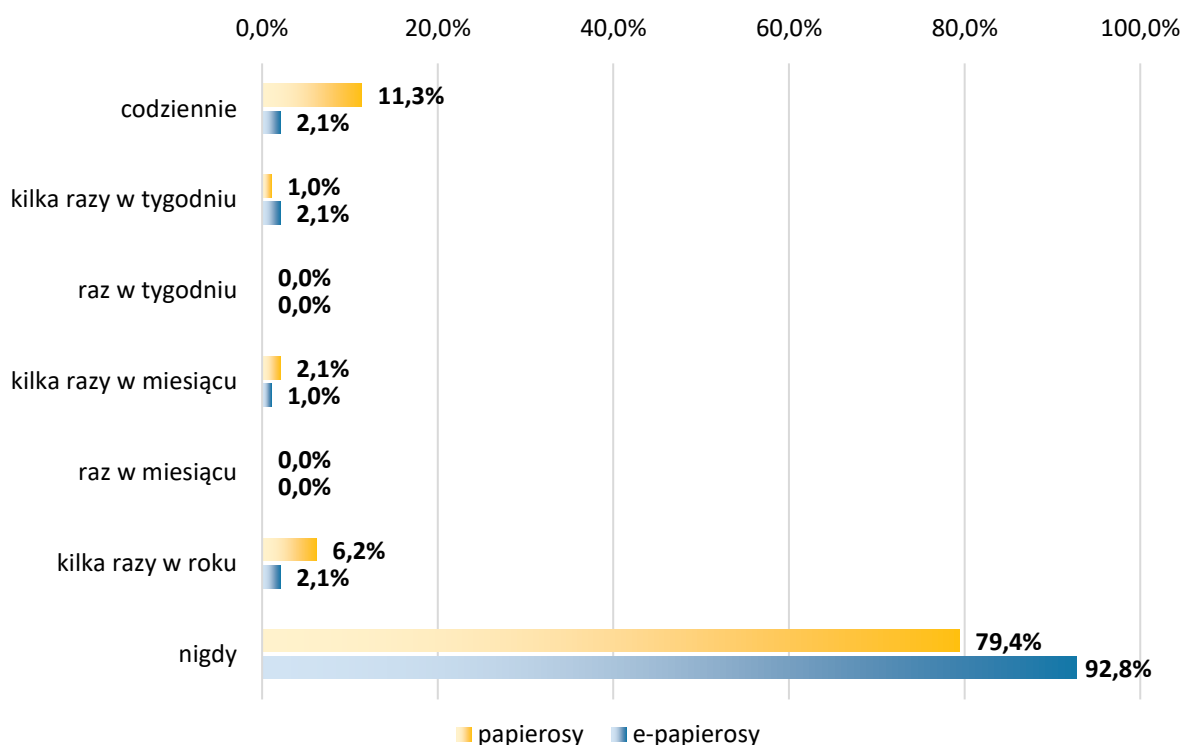
Wykres 21. Czy według Pana/i picie alkoholu w ciąży ma negatywny wpływ na rozwój dziecka? N=97

Problem nikotynowy

Kolejny analizowany obszar miał na celu określenie skali sięgania po wyroby nikotynowe przez dorosłych mieszkańców gminy Zduny. Odpowiedzi badanych były następujące: papierosy tradycyjne pali 20,6% ankietowanych, spośród których 6,2% pali okazjonalnie, czyli kilka razy w roku, 2,1% badanych wskazało na częstotliwość kilka razy w miesiącu, 1,0% – kilka razy w tygodniu, natomiast codzienne palenie zadeklarowało 11,3% respondentów. Osoby te są szczególnie narażone na wystąpienie negatywnych konsekwencji uzależnienia od nikotyny. Po elektroniczne papierosy sięga łącznie 7,2% respondentów, przy czym po 2,1% ankietowanych używa e-papierosów codziennie, kilka razy w tygodniu bądź kilka razy w roku, z kolei 1,0% – kilka razy w miesiącu.

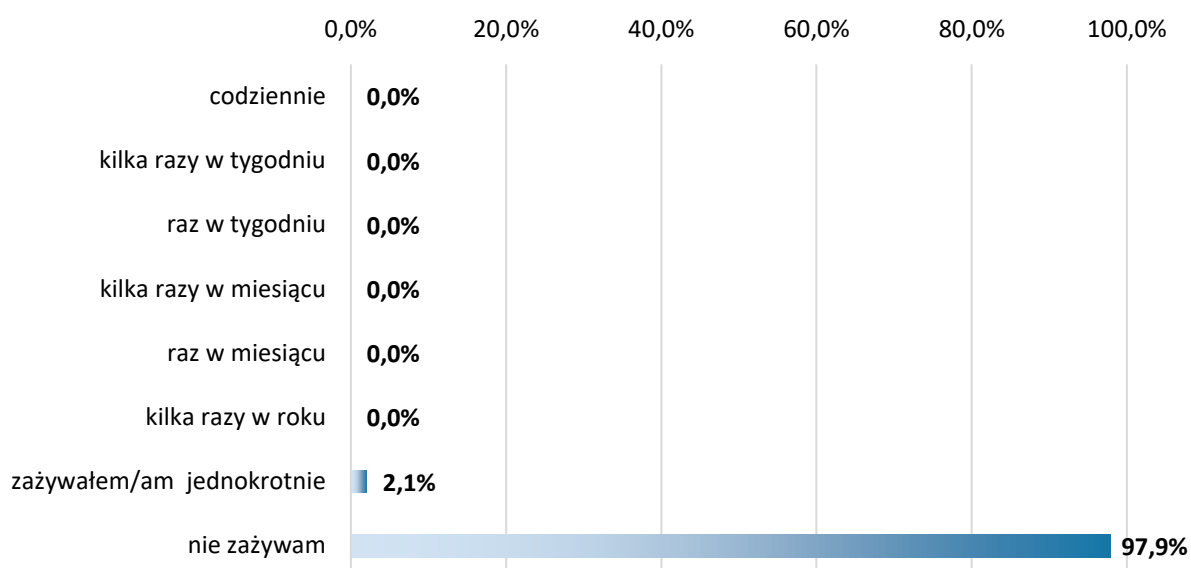
Wykres 22. Jak często pali Pan/i papierosy i e-papierosy? N=97

Problem narkotykowy

Kolejna część badania miała na celu określenie stopnia rozpowszechnienia środków psychoaktywnych wśród dorosłych mieszkańców Gminy. Jak wynika z analizy materiału badawczego, inicjację narkotykową zadeklarowało 2,1% respondentów, którzy sięgnęli po nie jednokrotnie.

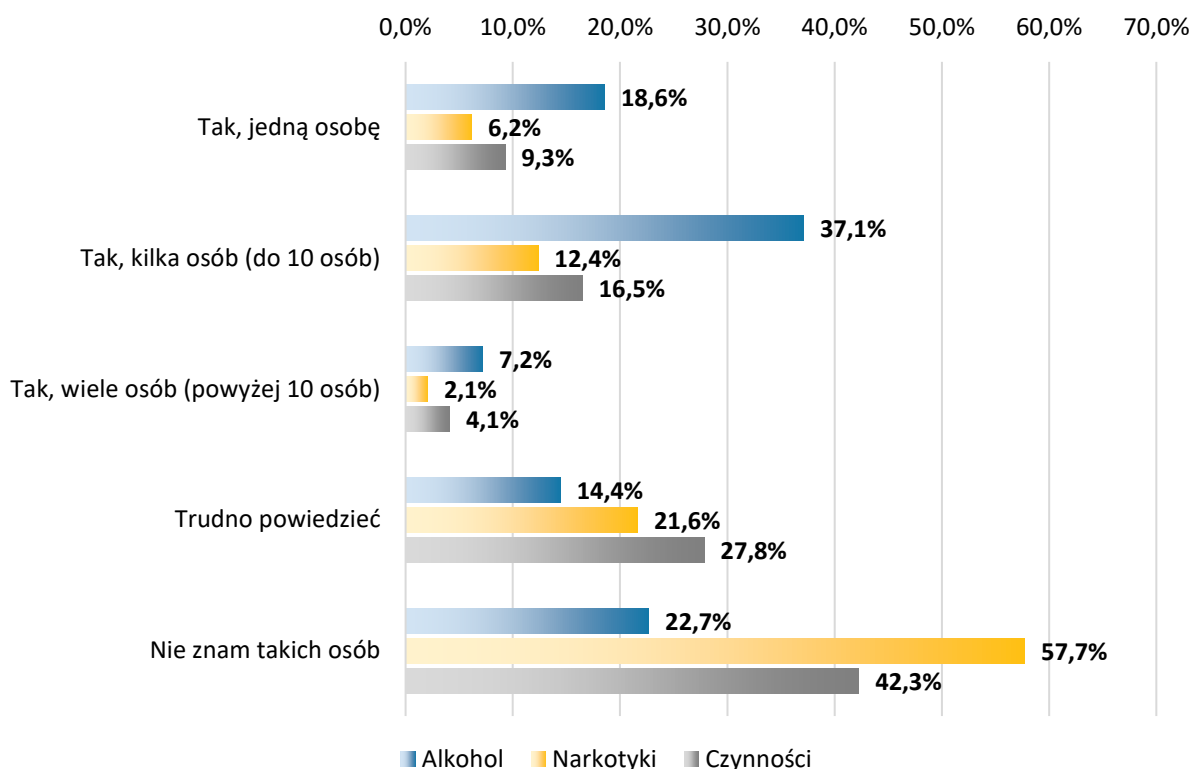
Wykres 23. Jak często zażywa Pan/i środki psychoaktywne (narkotyki, dopalacze, leki w celu odurzenia) N=97

Następne pytanie skierowane było do wszystkich ankietowanych i miało na celu zweryfikowanie, czy badani znają w swoim otoczeniu kogoś, kto nadużywa alkoholu, narkotyków lub w sposób zdecydowanie nadmierny podejmuje się pewnych czynności (np. zakupów, korzystania z Internetu lub urządzeń elektronicznych, uprawiania sportu, pracy, oglądania treści pornograficznych). Z przeprowadzonych badań wynika, że:

- ➔ 62,9% badanych zna osoby, które nadużywają alkoholu, w tym: 18,6% – jedną osobę, 37,1% – kilka osób (do 10), 7,2% – wiele osób (powyżej 10), natomiast 14,4% ankietowanych udzieliło odpowiedzi „trudno powiedzieć”;
- ➔ 20,6% badanych zna osoby, które nadużywają narkotyków, w tym: 6,2% – jedną osobę, 12,4% – kilka osób (do 10), 2,1% – wiele osób (powyżej 10), a 21,6% wskazało odpowiedź „trudno powiedzieć”;
- ➔ 29,9% badanych zna osoby dotknięte problemem uzależnień behawioralnych, w tym: 9,3% – jedną osobę, 16,5% – kilka osób (do 10), 4,1% – wiele osób (powyżej 10), natomiast 27,8% ankietowanych udzieliło odpowiedzi „trudno powiedzieć”.

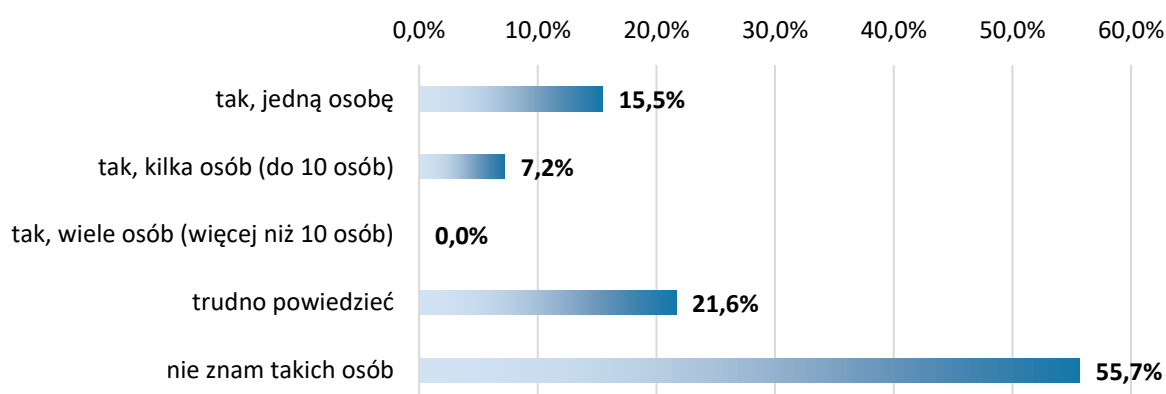
Wykres 24. Czy zna Pan/i kogoś w swoim otoczeniu, kto nadużywa alkoholu, narkotyków lub w sposób zdecydowanie nadmierny podejmuje się pewnych czynności (np. zakupy, korzystanie z Internetu i/lub urządzeń elektrycznych, uprawianie sportu, praca, oglądanie treści pornograficznych itp.) N=97

Problem przemocy

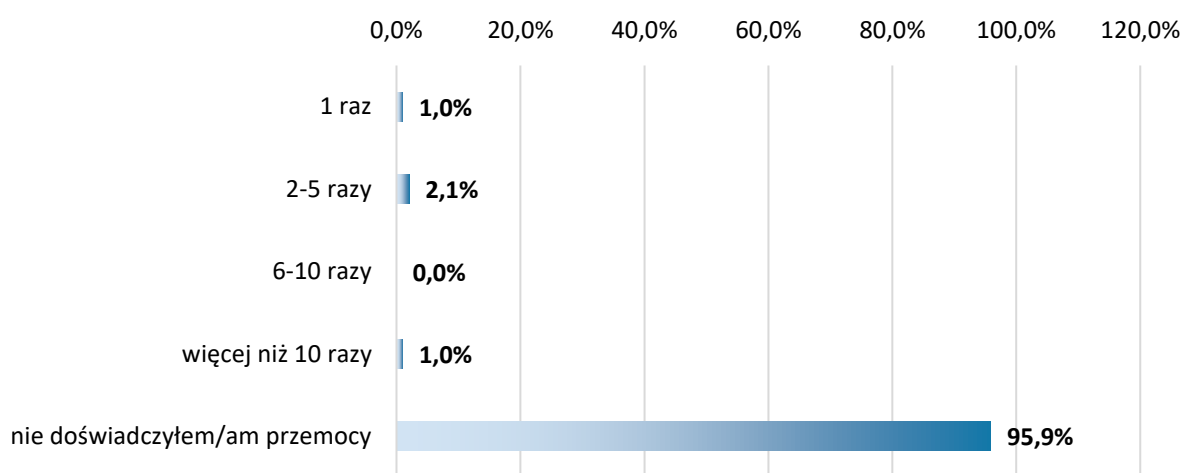
Ostatnia blok tematyczny dotyczył problemu przemocy. Pierwszy wykres przedstawia odpowiedzi ankietowanych na pytanie o znajomość kogoś w swoim otoczeniu, kto doświadcza przemocy domowej. 15,5% respondentów odpowiedziało, że zna jedną osobę, z kolei 7,2% badanych – kilka osób (do 10). Średnio co piąty ankietowany miał trudności z odpowiedzią na to pytanie (21,6%), natomiast co drugi zadeklarował, że nie zna nikogo, kto doznaje przemocy w swoim domu (55,7%).

Wykres 25. Czy zna Pan/i kogoś w swoim otoczeniu, kto doświadcza przemocy domowej? N=97

Skala problemu przemocy została zweryfikowana również dzięki odpowiedziom respondentów na pytanie o to, czy zdarzyło im się doświadczyć tego problemu w ciągu ostatnich 12 miesięcy poprzedzających badanie. Z zebranych danych wynika, że w danym okresie, przemocy domowej doznało 4,1% mieszkańców, wśród których po 1,0% doświadczyło jej jednokrotnie lub więcej niż 10 razy, z kolei 2,1% badanych wskazało na częstotliwość „2-5 razy”.

Wykres 26. Jak często, w okresie 12 miesięcy zdarzyło się Panu/i doświadczyć przemocy w swoim domu?
N=97

Mieszkańcy, którzy przyznali, że doznali przemocy, zostali następnie poproszeni o określenie jej rodzaju. Z deklaracji ankietowanych wynika, że 4 badanych doznało przemocy psychicznej (100,0%), a 1 mieszkaniec doświadczył przemocy fizycznej (25,0%).

Tabela 14. Jakiego rodzaju przemocy Pan/i doznał/a w ciągu ostatnich 12 miesięcy? N=4

Odpowiedź	%	Liczba odp.
przemoc psychiczna	100,0	4
przemoc fizyczna	25,0	1
przemoc ekonomiczna	0,0	0
przemoc seksualna	0,0	0
zaniedbanie	0,0	0
nie wiem	0,0	0

**Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%*

Zapytaliśmy respondentów również o to, kto stosował wobec nich przemoc. 2 badanych doznało przemocy ze strony męża/żony, natomiast pojedyncze odpowiedzi padły na partnera/partnerkę, rodziców oraz innych członków rodziny (po 1 osobie, tj. 25,0%).

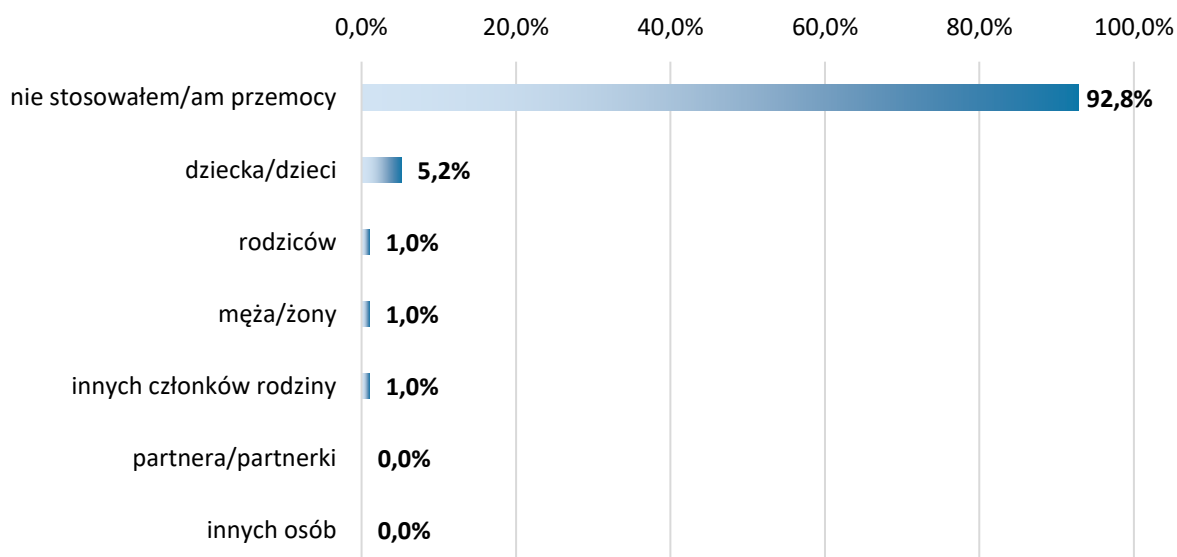
Tabela 15. Kto stosował wobec Pana/i przemoc? N=4

Odpowiedź	%	Liczba odp.
mąż/żona	50,0	2
partner/partnerka	25,0	1
rodzice	25,0	1
inni członkowie rodziny	25,0	1
inne osoby	0,0	0

**Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%*

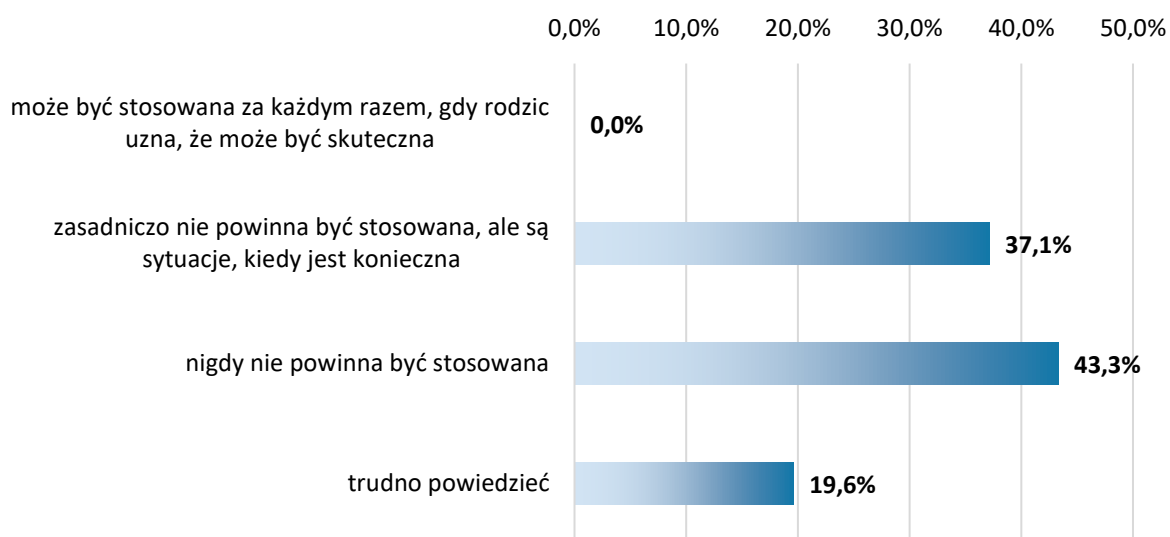
Zebrane w procesie badawczym dane pokazują, iż do stosowania przemocy w ciągu ostatnich 12 miesięcy poprzedzających badanie przyznało się 7,2% ankietowanych, z czego 5,2% respondentów wskazało, że kierowało ją przeciwko dziecku/dzieciom, natomiast po 1,0% wskazał na rodziców, męża/żonę oraz innych członków rodziny.

Wykres 27. Czy w ciągu ostatnich 12 miesięcy doszło do sytuacji, gdzie zastosował/a Pan/i przemoc domową wobec: N=97

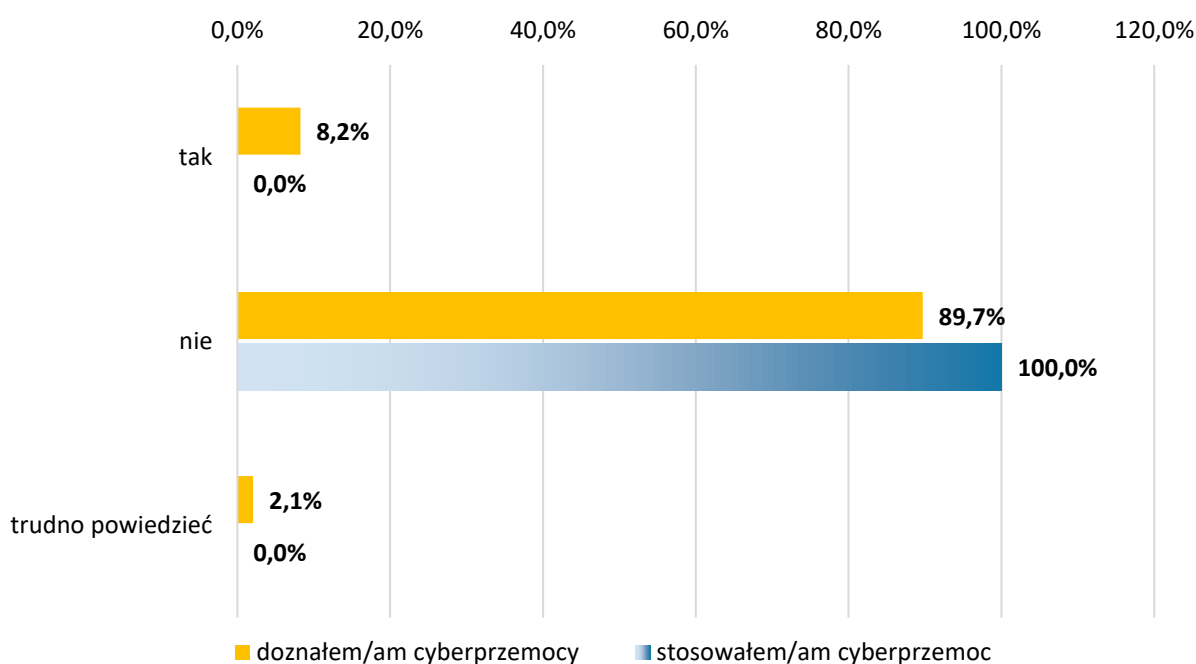
Kolejną analizowaną w Diagnozie kwestią była opinia dorosłych mieszkańców na temat stosowania kar fizycznych w stosunku do dzieci. W odniesieniu do prezentowanych danych warto zwrócić uwagę, że wśród części respondentów występuje tolerancja przemocy jako metody wychowawczej – kar fizycznych nie neguje 37,1% badanych, którzy uważają, że nie powinny być one stosowane, ale są sytuacje, w których takie kary są konieczne. Jednocześnie blisko co piąty ankietowany udzielił odpowiedzi „trudno powiedzieć” (19,6%). Kary fizyczne nie powinny być nigdy stosowane w opinii 43,3% badanych.

Wykres 28. Czy Pana/i zdaniem stosowanie kar fizycznych (np. klaps) jest metodą wychowawczą, która: N=97

Kolejne pytanie dotyczyło doznawania oraz stosowania cyberprzemocy przez mieszkańców Gminy. Jak wynika z uzyskanych danych, tego rodzaju przemocy doświadczyło w ciągu ostatnich 12 miesięcy 8,2% badanych, a 2,1% respondentów nie potrafiło jednoznacznie odpowiedzieć na to pytanie. Jednocześnie w tym okresie żaden z ankietowanych nie stosował cyberprzemocy.

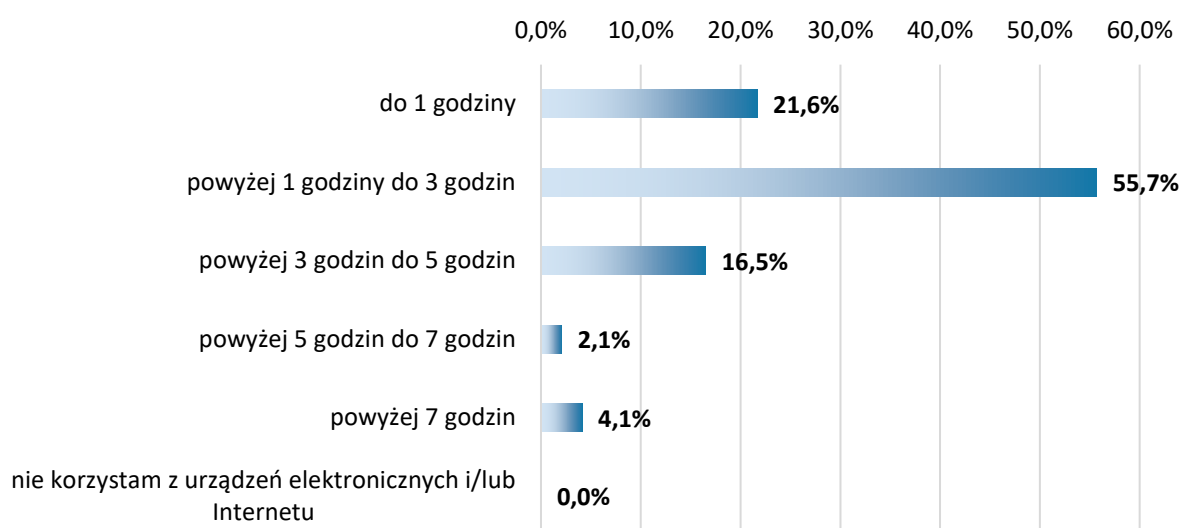
Wykres 29. Czy w przeciągu ostatnich 12 miesięcy doznał/a i/lub stosował/a Pan/i cyberprzemoc (np. wyzywanie, podszywanie się, ośmieszanie/ poniżanie, grożenie/ straszenie, szantażowanie, wyłudzenie pieniędzy, rozsyłanie ośmieszających zdjęć/filmów)? N=97

Korzystanie z urządzeń elektronicznych

W kolejnym bloku tematycznym ankietowani zostali poproszeni o wskazanie, ile czasu dziennie poświęcają na korzystanie z urządzeń elektronicznych i/lub Internetu. Z ich odpowiedzi wynika, że ponad połowa badanych spędza w ten sposób od 1 do 3 godzin dziennie (55,7%), a co piąty ankietowany wskazał na odpowiedź „do 1 godziny” (21,6%). Odpowiedź „powyżej 3 godzin do 5 godzin” wybrało 16,5% respondentów, 2,1% badanych spędza na korzystaniu z urządzeń elektronicznych i/lub Internetu od 5 do 7 godzin, natomiast 4,1% – powyżej 7 godzin dziennie.

Wykres 30. Ile godzin poświęca Pan/i na korzystaniu z urządzeń elektronicznych i/lub Internetu (np. komputer, tablet, telefon komórkowy, konsola do gier) w ciągu dnia, w którym ich Pan/i używa (nie wliczając w to godzin pracy)? N=97

Zapytano również, czy badanym zdarza się korzystać z urządzeń elektronicznych i/lub Internetu dłużej, niż początkowo planowali. Niemal połowa badanych przyznała, że takie sytuacje miały miejsce (43 osoby, czyli 44,3%). Przeciwnego zdania było 27,8% ankietowanych (27 osób). Odpowiedź „trudno powiedzieć” zaznaczyło 17,5% badanych (17 osób), a 10,3% wskazało, że nie przewiduje określonego czasu na korzystanie z urządzeń elektronicznych i/lub Internetu (10 osób).

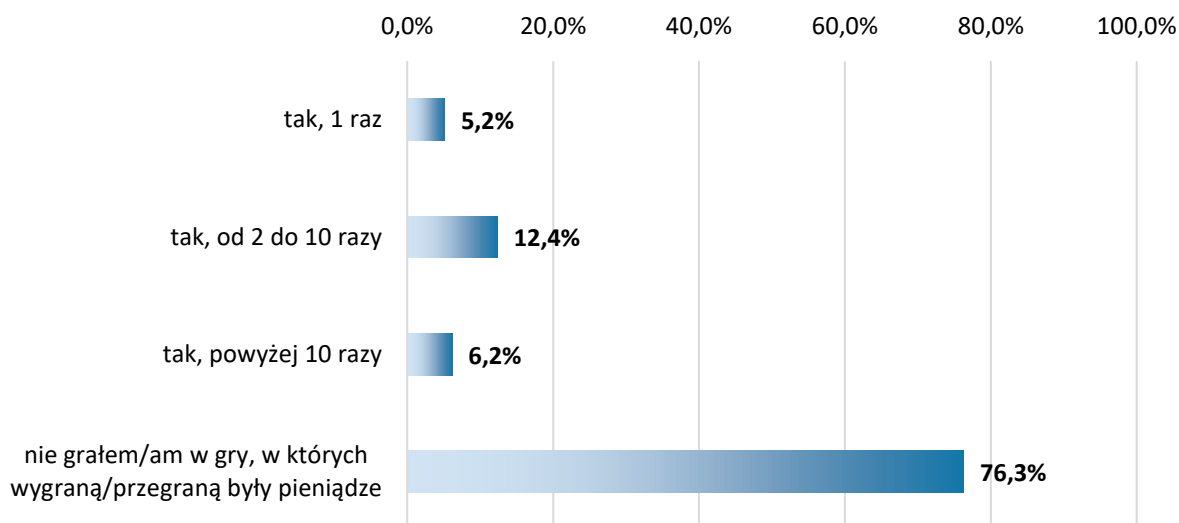
Tabela 16. Czy zdarza się Panu/i korzystać z urządzeń elektronicznych i/lub Internetu dłużej niż wstępnie Pan/i zakładali/a? N=97

Odpowiedź	%	Liczba odp.
tak	44,3	43
nie	27,8	27
trudno powiedzieć	17,5	17
nie przewiduję określonego czasu	10,3	10

Uczestnictwo w grach hazardowych

W dalszej części badania określona została skala podejmowania zachowań hazardowych przez pełnoletnich mieszkańców. Ankietowani udzielili odpowiedzi na pytanie, czy w okresie ostatnich 12 miesięcy poprzedzających badanie grali w gry, w których wygraną/przegraną były pieniądze. Jak wskazuje zebrany materiał badawczy, styczność z nimi miało 23,7% dorosłych respondentów, wśród których 5,2%, zadeklarowało, że grało w takie gry tylko 1 raz, 12,4% wskazało odpowiedź „od 2 do 10 razy”, natomiast 6,2% osób przyznało się do grania w tego typu gry więcej niż 10 razy.

Wykres 31. Czy w ciągu ostatnich 12 miesięcy grał/a Pan/i w gry, w których wygraną/ przegraną były pieniądze (np. zdraпки, lotto, gra na automatach, zakłady bukmacherskie itp.)? N=97

Kolejne pytanie dotyczyło motywacji, które kierowały mieszkańcami Gminy uczestniczącymi w grach hazardowych, a mianowicie odnosiło się do tego, czy badani kiedykolwiek grali w tego typu gry z powodu trudności finansowych lub w celu poprawy swojej sytuacji ekonomicznej. 39,1% respondentów, tj. 9 osób potwierdziło zaistnienie takiej sytuacji, natomiast 52,2% badanych zaprzeczyło jakoby podobna sytuacja miała miejsce (12 osób). Pozostałe 8,7% uczestników badania miało trudności z odpowiedzią na to pytanie (2 osoby).

Tabela 17. Czy kiedykolwiek grał/a Pan/i w gry, w których wygraną były pieniądze, aby rozwiązać finansowe trudności lub poprawić swoją sytuację ekonomiczną? N=23

Odpowiedź	%	Liczba odp.
tak	39,1	9
nie	52,2	12
trudno powiedzieć	8,7	2

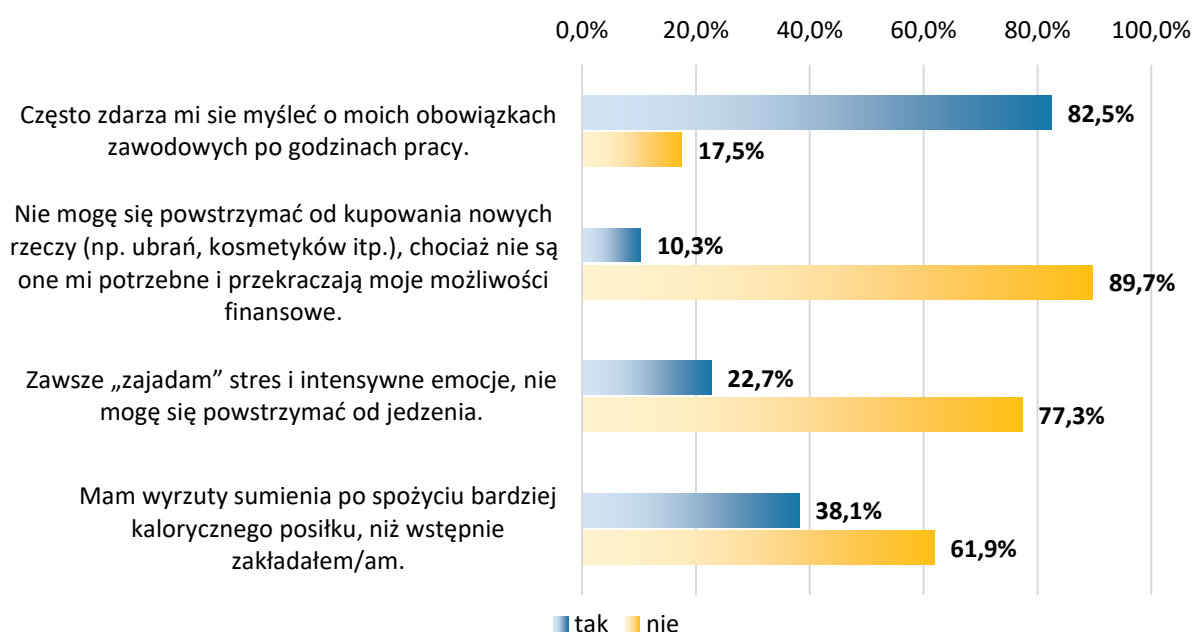
Inne uzależnienia behawioralne

W dalszej części badania przeprowadzonego wśród dorosłych mieszkańców gminy Zduny, respondenci udzielili również istotnych informacji na temat swoich decyzji zakupowych, wykonywania obowiązków zawodowych oraz zakresu aktywności fizycznej i zaburzeń odżywiania. Zakupoholizm, pracoholizm, a także nadmierna aktywność fizyczna są przykładami uzależnień behawioralnych, które w okresie ostatnich lat zwiększyły swoją skalę, w szczególności wśród rozwiniętych i sprawnie funkcjonujących społeczeństw, dlatego pytania ujęte w kwestionariuszu ankiety skierowanej do respondentów dotyczyły również występowania tego problemu wśród lokalnej społeczności.

Jak wynika z analizy materiału badawczego, część ankietowanych przejawia zachowania mogące świadczyć o możliwości występowania wśród nich zaburzeń w zakresie odżywiania oraz w kwestii pracoholizmu. Doświadczenia respondentów w tych obszarach przedstawiają się następująco:

- ➔ 82,5% badanych często myśli o obowiązkach zawodowych poza godzinami pracy,
- ➔ 10,3% mieszkańców przyznało, że zdarza im się kupować przedmioty, których nie potrzebują i na które nie posiadają odpowiednich środków finansowych,
- ➔ 22,7% osób biorących udział w badaniu zawsze zajada stres i intensywne emocje,
- ➔ 38,1% ankietowanych ma wyrzuty sumienia po spożyciu bardziej kalorycznego posiłku.

Wykres 32. Proszę o ustosunkowanie się do poniższych stwierdzeń: N=97

CELE, ZADANIA I REALIZATORZY PROGRAMU

Celem głównym Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Zduny na 2025 rok jest:

Ograniczenie negatywnych skutków społecznych, zdrowotnych i ekonomicznych wynikających z nadużywania alkoholu oraz przeciwdziałanie uzależnieniom poprzez edukację, profilaktykę, wsparcie terapeutyczne i współpracę z instytucjami lokalnymi oraz organizacjami społecznymi.

Celami operacyjnymi Programu są:

1. Realizacja działań informacyjno-edukacyjnych w zakresie zapobiegania problemom alkoholowym, narkomanii oraz uzależnieniom behawioralnym, z naciskiem na równoczesną promocję zdrowego stylu życia, zwłaszcza wśród dzieci i młodzieży.
2. Zapewnienie kompleksowego wsparcia dla osób uzależnionych oraz ich rodzin, w tym osób doświadczających przemocy domowej, poprzez dostęp do terapii, rehabilitacji, programów reintegracji społecznej i zawodowej.
3. Systematyczna diagnoza i monitorowanie skali uzależnień na terenie Gminy, z uwzględnieniem identyfikacji grup najbardziej zagrożonych, a także podejmowanie działań na rzecz przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu i integracji lokalnej społeczności. Dodatkowo, stałe podnoszenie kwalifikacji pracowników instytucji pomocowych w celu skuteczniejszej realizacji tych zadań.

Cele będą realizowane z uwzględnieniem konieczności zapewnienia dostępności, zgodnie z koncepcją projektowania uniwersalnego, określoną w Konwencji o prawach osób niepełnosprawnych oraz potrzebami osób z różnymi niepełnosprawnościami zawartymi w Narodowym Programie Zdrowia.

Cel I

Realizacja działań informacyjno-edukacyjnych w zakresie zapobiegania problemom alkoholowym, narkomanii oraz uzależnieniom behawioralnym, z naciskiem na równoczesną promocję zdrowego stylu życia, zwłaszcza wśród dzieci i młodzieży.

Przewidywane rezultaty:

- ➔ Ograniczenie skali spożywania alkoholu, zażywania substancji psychoaktywnych oraz uzależnień behawioralnych wśród mieszkańców Gminy,
- ➔ ograniczenie dostępności do substancji psychoaktywnych na terenie Gminy,
- ➔ zmniejszenie konieczności podejmowania działań interwencyjnych wobec osób nietrzeźwych w przestrzeni publicznej, kierujących pojazdami oraz sprzedawców napojów alkoholowych umożliwiających zakup alkoholu osobom niepełnoletnim,
- ➔ promowanie wiedzy odnośnie negatywnych skutków spożywania alkoholu i narkotyków oraz uzależnień behawioralnych, a także udostępnianie informacji na temat dostępnych form wsparcia,
- ➔ opóźnienie wieku inicjacji alkoholowej wśród dzieci i młodzieży oraz wzmocnienie postaw abstynenckich,
- ➔ podejmowanie działań prewencyjnych dotyczących rozpowszechniania narkotyków i dopalaczy na terenie Gminy, w szczególności wśród dzieci i młodzieży.

Lp.	Zadanie	Wskaźnik	Realizatorzy
1.	Prowadzenie dla dzieci i młodzieży programów profilaktycznych z zakresu przeciwdziałania uzależnieniom oraz promocji zdrowia	Liczba zorganizowanych programów profilaktycznych	UM, PP, GKRPA, BP, ZOK, PWD, NGO, placówki oświatowe, placówki ochrony zdrowia
		Liczba uczestników programów	
2.	Finansowanie/dofinansowanie imprez profilaktycznych, kulturalnych, w tym koncertów obejmujących edukację zdrowotną w formie profilaktyki uniwersalnej, o której mowa w NPZ oraz zdrowotnych konkursów promujących trzeźwość	Liczba zorganizowanych imprez o tematyce edukacji zdrowotnej	UM, NGO
		Liczba przeprowadzonych konkursów promujących trzeźwość	

Lp.	Zadanie	Wskaźnik	Realizatorzy
3.	Organizacja zawodów profilaktyczno-sportowych podkreślających szkodliwość alkoholu, narkotyków i zagrożeń wynikających z uzależnień behawioralnych (w ramach profilaktyki uniwersalnej i promocji zdrowego stylu życia)	Liczba zorganizowanych zawodów profilaktyczno-sportowych	UM, KS, NGO, placówki oświatowe
4.	Organizowanie i dofinansowanie warsztatów i programów profilaktycznych dotyczących używania substancji psychoaktywnych oraz zagrożeń wynikających z uzależnień behawioralnych, ze szczególnym uwzględnieniem programów rekomendowanych przez KCPU, ORE i IPIŃ	Liczba zorganizowanych/ dofinansowanych programów/warsztatów profilaktycznych	UM, GKRPA, placówki oświatowe
		Liczba uczestników	
5.	Rozwijanie i promowanie oferty alternatywnych i atrakcyjnych form spędzania czasu wolnego dla dzieci i młodzieży	Liczba dostępnych miejsc spędzania czasu wolnego dla dzieci i młodzieży	UM, BP, ZOK, KS, GKRPA, NGO, PPP, PWD, placówki oświatowe
		Liczba działań podjętych w celu promowania udziału w alternatywnych formach spędzania czasu wolnego	
6.	Organizacja wypoczynku letniego/zimowego dla dzieci i młodzieży z rodzin z problemem alkoholowym oraz zagrożonych uzależnieniami, realizującego program profilaktyczny, psychologiczny lub socjoterapeutyczny	Liczba zorganizowanych wyjazdów	UM, GKRPA
		Liczba uczestników	
7.	Organizowanie warsztatów informacyjno-edukacyjnych dla rodziców i nauczycieli w zakresie profilaktyki uzależnień, w tym behawioralnych wśród dzieci i młodzieży, w szczególności na temat wzmacniania czynników chroniących i eliminowania czynników ryzyka	Liczba zorganizowanych warsztatów	UM, GKRPA, placówki oświatowe
		Liczba rodziców/ nauczycieli uczestniczących w warsztatach	

Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii
w Gminie Zduny na 2025 rok

Lp.	Zadanie	Wskaźnik	Realizatorzy
8.	Zakup i dystrybucja materiałów edukacyjnych, informatycznych i profilaktycznych dotyczących tematyki uzależnień i promowania zdrowych nawyków	Nakład materiałów informacyjno-edukacyjnych	UM, MGOPS, GKRPA, BP, ZOK, PP, DPS, PWD, placówki oświatowe
		Koszty przeznaczone na zakup materiałów	
9.	Uczestnictwo w regionalnych i ogólnopolskich kampaniach edukacyjnych obejmujących zagadnienia związane z profilaktyką i przeciwdziałaniem alkoholizmowi, narkomanii oraz uzależnieniom behawioralnym	Liczba kampanii, w których uczestniczyła Gmina	MGOPS, GKRPA, PP, PPP, PCPR, PWD, NGO, DPS, placówki oświatowe, placówki ochrony zdrowia

Cel II

Zapewnienie kompleksowego wsparcia dla osób uzależnionych oraz ich rodzin, w tym osób doświadczających przemocy domowej, poprzez dostęp do terapii, rehabilitacji, programów reintegracji społecznej i zawodowej.

Przewidywane rezultaty:

- ➔ zwiększenie dostępu do form wsparcia dla osób uzależnionych, współuzależnionych oraz uwikłanych w problem przemocy domowej,
- ➔ poprawa ogólnej kondycji psychospołecznej mieszkańców Gminy,
- ➔ zwiększenie skuteczności działań skierowanych do osób uzależnionych i współuzależnionych poprzez motywowanie ich do podjęcia lub kontynuowania leczenia odwykowego,
- ➔ tworzenie i wzmacnianie lokalnych partnerstw, aby skuteczniej realizować cele programu i odpowiadać na potrzeby społeczności
- ➔ modernizacja infrastruktury wspierającej działania profilaktyczne.

Lp.	Zadanie	Wskaźnik	Realizatorzy
1.	Kontynuowanie działalności PKI obsługiwanego przez GKRPA	Liczba osób zgłaszających się do Punktu	UM, GKRPA
		Liczba pracowników Punktu	
2.	Wspieranie działalności Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	Liczba członków GKRPA	GKRPA
3.	Przeprowadzanie rozmów z osobami nadużywającymi alkoholu, narkotyków i innych substancji psychoaktywnych	Liczba osób, z którymi członkowie GKRPA prowadzili rozmowy interwencyjno-motywujące do podjęcia leczenia odwykowego	GKRPA
4.	Rozwijanie działalności grup samopomocowych (AA, DDA itp.) w celu prowadzenia działań skierowanych do osób uzależnionych oraz współuzależnionych	Liczba funkcjonujących grup samopomocowych	UM, GKRPA, MGOPS, NGO

5.	Zlecenie przeprowadzania badań przez zespół biegłych w zakresie uzależnienia od alkoholu w celu orzeczenia wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu	Liczba osób skierowanych na badanie przez biegłego	GKRPA
		Liczba wydanych opinii w przedmiocie uzależnienia od alkoholu	
6.	Kierowanie wniosków do sądu o nałożenie obowiązku leczenia w zakładzie leczenia odwykowego wobec osoby uzależnionej, wnoszenie środków odwoławczych od orzeczeń sądów I instancji w sprawach o zobowiązanie do leczenia oraz występowanie członków GKRPA w charakterze strony oraz oskarżyciela posiłkowego przed sądem w sprawach o leczenie odwykowe	Liczba wniosków wniesionych do sądu w sprawie orzeczenia obowiązku leczenia odwykowego	GKRPA
7.	Wszczynanie przez członków GKRPA procedury „Niebieskie Karty” i przekazywanie ich do ZI	Liczba wszczętych procedur „Niebieskie Karty”	GKRPA, ZI
8.	Wspieranie NGO, instytucji publicznych i osób prywatnych, które w ramach swojej działalności realizują zadania w zakresie reintegracji zawodowej osób uzależnionych, współuzależnionych oraz dotkniętych przemocą	Liczba osób z problemem uzależnień, którzy podjęli zatrudnienie w ramach działalności podmiotów ekonomii społecznej	UM, MGOPS, GKRPA, PES, PUP, NGO, ZI, osoby prywatne
9.	Prowadzenie konsultacji i udzielanie porad terapeutycznych, psychologicznych oraz prawnych osobom uzależnionym od alkoholu oraz członkom ich rodzin	Liczba osób objętych poradnictwem	UM, MGOPS, GKRPA
		Liczba udzielonych porad	
		Ilość zakupionego sprzętu i materiałów	
10.	Udzielanie wsparcia psychologicznego i terapeutycznego dzieciom wychowującym się w rodzinach dotkniętych uzależnieniami i przemocą	Liczba dzieci objętych wsparciem	PPP, PWD, placówki oświatowe
11.	Rozwój działalności placówki wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży, w tym wychowujących się w rodzinach alkoholowych, a także wdrażanie działań integracyjnych i socjoterapeutycznych	Liczba placówek wsparcia dziennego	UM, MGOPS, GKRPA, NGO
		Liczba dzieci objętych opieką	

12.	Zwiększanie skuteczności działań skierowanych do beneficjentów pomocy społecznej dotkniętych uzależnieniem, poprzez uwzględnienie w pracy socjalnej kontraktów socjalnych	Liczba osób, z którymi zawarto kontrakt socjalny	MGOPS
13.	Modernizacja infrastruktury wspierającej działania profilaktyczne, w tym remont świetlicy	Liczba zmodernizowanych obiektów	UG, GKRPA, NGO

Cel III

Systematyczna diagnoza i monitorowanie skali uzależnień na terenie Gminy, z uwzględnieniem identyfikacji grup najbardziej zagrożonych, a także podejmowanie działań na rzecz przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu i integracji lokalnej społeczności. Dodatkowo, stałe podnoszenie kwalifikacji pracowników instytucji pomocowych w celu skuteczniejszej realizacji tych zadań.

Przewidywane rezultaty:

- ➡ Niezwłoczne i skuteczne rozpoznawanie rodzin i osób przejawiających trudności wynikające z uzależnień,
- ➡ organizowanie i finansowanie badań diagnozujących problemy społeczne, w tym uzależnienia, wśród mieszkańców oraz umożliwiających określenie rzeczywistego stanu zagrożenia problemem alkoholowym, narkotykowym, a także w zakresie uzależnień behawioralnych,
- ➡ skuteczniejsze i szybsze świadczenie niezbędnej pomocy osobom i rodzinom zmagającym się z problemem uzależnień, dzięki rozwiniętej ścisłej współpracy międzyinstytucjonalnej i międzysektorowej,
- ➡ reintegracja osób dotkniętych uzależnieniami i przemocą oraz członków ich rodzin w lokalnej społeczności.

Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii
w Gminie Zduny na 2025 rok

Lp.	Zadanie	Wskaźnik	Realizatorzy
1.	Stałe monitorowanie problemu uzależnień od substancji psychoaktywnych oraz behawioralnych w Gminie, w tym opracowanie diagnoz problemów społecznych wśród uczniów oraz dorosłych mieszkańców	Liczba osób objętych badaniem ilościowym i/lub jakościowym w ramach diagnozy społecznej	UM, GKRPA, MGOPS, PP, placówki oświatowe
		Liczba zrealizowanych badań	
2.	Zwiększenie poziomu bezpieczeństwa publicznego poprzez rozwój systemu monitoringu miejskiego	Kwota przeznaczona na realizację zdania	UG, GKRPA
3.	Powadzenie działań edukacyjnych skierowanych do sprzedawców i właścicieli punktów, w których prowadzi się sprzedaż alkoholu	Liczba przeprowadzonych szkoleń	UM, GKRPA
4.	Kreowanie polityki antyalkoholowej w Gminie, np. poprzez ograniczenia nocnej sprzedaży alkoholu oraz zmniejszenie liczby punktów sprzedaży napojów alkoholowych	Liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych	UM, GKRPA
		Liczba mieszkańców przypadających na 1 punkt sprzedaży alkoholu	
5.	Organizowanie i udział w szkoleniach z zakresu profilaktyki uzależnień, przeciwdziałania przemocy i ochrony zdrowia dla osób i podmiotów świadczących pomoc i wsparcie mieszkańcom, w tym członków GKRPA	Liczba zorganizowanych szkoleń z zakresu profilaktyki uzależnień i przeciwdziałania przemocy	UM, GKRPA, PP, MGOPS, NGO, ZI, placówki oświatowe
6.	Prowadzenie kontroli punktów sprzedaży napojów alkoholowych w zakresie przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych	Liczba uczestników szkoleń	UM, GKRPA
		Liczba przeprowadzonych kontroli	
7.	Tworzenie i wzmacnianie lokalnych partnerstw, aby skuteczniej realizować cele programu i odpowiadać na potrzeby społeczności	Liczba projektów zrealizowanych w ramach partnerstw	UM, MGOPS, NGO, ZI, DPS, GKRPA, PP, BP, ZOK, PUP, placówki oświatowe, placówki ochrony zdrowia

REALIZACJA PROGRAMU

1. Na podstawie art. 4¹ ust. 2 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi realizatorem Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Zduny na 2025 rok jest Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.
2. Za realizację Programu od strony finansowej i merytorycznej odpowiada Burmistrz Zdun.
3. Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Zduny będzie realizowany w 2025 roku.

ADRESACI PROGRAMU

Program adresowany jest do ogółu mieszkańców Gminy z wyszczególnieniem konsumentów napojów alkoholowych, osób uzależnionych od alkoholu, narkotyków i zmagających się z uzależnieniami behawioralnymi, osób pijących szkodliwie i ryzykownie, rodzin i najbliższego otoczenia osób uzależnionych od alkoholu, narkotyków, hazardu i urządzeń elektronicznych, dzieci i młodzieży szkolnej oraz przedstawicieli służb, instytucji oraz organizacji pozarządowych działających na rzecz rozwiązywania problemów uzależnień.

ZEZWOLENIA NA SPRZEDAŻ NAPOJÓW ALKOHOLOWYCH

Sprzedaż napojów alkoholowych do spożycia poza miejscem oraz w miejscu sprzedaży może odbywać się tylko na podstawie zezwolenia wydanego przez Burmistrza Zdun.

1. Maksymalna liczba zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych poza miejscem sprzedaży, określona przez Radę Miejską, wynosi²:
 - ➔ 25 – o zawartości do 4,5% alkoholu oraz na piwo,
 - ➔ 25 – o zawartości powyżej 4,5% do 18% alkoholu (z wyjątkiem piwa),
 - ➔ 25 – o zawartości powyżej 18% alkoholu.

² Sprawozdanie z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień KCPU-G1 za 2023 rok

2. Maksymalna liczba zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych w miejscu sprzedaży, określona przez Radę Miejską, wynosi³:
 - ➔ 20 – o zawartości do 4,5% alkoholu oraz na piwo,
 - ➔ 10 – o zawartości powyżej 4,5% do 18% alkoholu (z wyjątkiem piwa),
 - ➔ 10 – o zawartości powyżej 18% alkoholu.
3. Na terenie gminy Zduny ustalono maksymalną liczbę zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży w ilości 40.
4. Na terenie gminy Zduny ustalono maksymalną liczbę zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży w ilości 75.

TERMINY WAŻNOŚCI ZEZWOLEŃ NA SPRZEDAŻ NAPOJÓW ALKOHOLOWYCH

Zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży wydaje się na czas określony, nie krótszy niż 4 lata, a w przypadku sprzedaży napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży, nie krótszy niż 2 lata.

ŹRÓDŁA FINANSOWANIA

1. Źródłem finansowania działań podejmowanych w związku z realizacją zadań Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Zduny na 2025 rok są dochody własne Gminy uzyskane z wpływów z tytułu wydanych zezwoleń na sprzedaż i podawanie napojów alkoholowych, a także z opłat z tytułu sprzedaży napojów alkoholowych w opakowaniach jednostkowych o ilości nominalnej napoju nieprzekraczającego 300 ml i są ujęte w budżecie Gminy w dziale 851 „Ochrona Zdrowia”, dziale 85153 – zwalczanie narkomanii oraz dziale 85154 – przeciwdziałanie alkoholizmowi.
2. Zakres zadań ujętych w Programie może być zweryfikowany ze względu na wysokość środków finansowych przeznaczonych na ich realizację oraz ze względu na bieżące zapotrzebowanie z zakresu działań profilaktycznych skierowanych do lokalnej społeczności.

³ tamże

ZASADY WYNAGRADZANIA CZŁONKÓW GMINNEJ KOMISJI ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH

Za wykonanie zadań wynikających z art. 4¹ ust. 5 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi z dnia 26 października 1982 r. oraz realizacji Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Zduny, członkowie Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych otrzymują wynagrodzenie:

1. Członek Komisji za udział w posiedzeniu Komisji otrzymuje wynagrodzenie w wysokości równej 14,0% minimalnego wynagrodzenia ustalonego przez Radę Ministrów na podstawie art. 2 ust. 5 ustawy z dnia 10 października 2002 r. o minimalnym wynagrodzeniu za pracę (Dz. U. z 2023 r. poz. 1667).
2. Podstawę do wypłacenia wynagrodzenia stanowi podpis członka Komisji na liście obecności po ww. posiedzeniach i pracach Komisji.
3. Przewodniczącemu Komisji ustala się miesięczne wynagrodzenie za prowadzenie całokształtu działalności Komisji w wysokości 30,0% minimalnego wynagrodzenia.
4. Pełnomocnikowi Burmistrza – Sekretarzowi Komisji ustala się miesięczne wynagrodzenie za prowadzenie całej dokumentacji i zadań określonych w Programie w wysokości 10,0% minimalnego wynagrodzenia.
5. Ogłoszenie zmiany wysokości minimalnego wynagrodzenia przez Radę Ministrów powoduje zmianę wysokości wynagrodzenia członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych od następnego miesiąca. Obliczenie wynagrodzenia określonego w ust. 1 dokonuje się w zaokrągleniu do pełnego złotego.
6. Finansowanie prac zleconych finansowane będzie zgodnie z rekomendacjami KCPU.

MONITORING I EWALUACJA PROGRAMU

Celem ewaluacji jest oszacowanie stopnia osiągnięcia zakładanych celów i rezultatów. Wyniki ewaluacji okresowej służą również ewentualnym modyfikacjom dokumentów programowych, a dostarczone za jej sprawą informacje powinny być wykorzystane przy przygotowaniu programu w następnym okresie programowania.

Cele badawcze ewaluacji Programu opierają się na:

1. ocenie procesu realizacji działań i osiągniętych efektów Programu,
2. ocenie wdrażania i zarządzania Programem, w tym współpracy interdyscyplinarnej,
3. opracowaniu rekomendacji do stworzenia kontynuacji Programu.

W ramach ewaluacji należy wybrać co najmniej jedną z niżej wskazanych zróżnicowanych metod pomiaru, tj.:

- ➔ analizę dokumentów,
- ➔ badanie ankietowe adresatów Programu,
- ➔ badanie poprzez zogniskowany wywiad grupowy realizatorów Programu.

Przyjęte kryteria ewaluacji Programu to:

- a) kryterium skuteczności** (plan a wykonanie) – rozumiane jako stopień realizacji zaplanowanych celów i efektów Programu. Ocena pod kątem kryterium skuteczności skupi się głównie na ocenie wdrożenia działań w stosunku do założonego planu i osiągnięcia wskaźników rezultatów.
- b) kryterium efektywności** – ocena sprawności wdrażania i prawidłowości zarządzania Programem, w tym pod kątem zgodności z harmonogramem, ewentualnych trudności w jego realizacji, przepływu informacji między realizatorami.
- c) kryterium użyteczności** – ocena dopasowania założeń Programu do potrzeb jego odbiorców i realizatorów.
- d) kryterium trafności** – rozumiane jako stopień, w jakim zaplanowane cele odpowiadają zidentyfikowanym problemom.

Na podstawie analizy wdrażanego programu, realizator Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Zduny na 2025 rok, tj. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych we współpracy z Urzędem Miejskim w Zdunach, sporządzi zbiorcze sprawozdanie, które zostanie przedłożone Radzie Miejskiej w terminie do 30 czerwca 2026 roku. Ponadto realizator Programu zobowiązany jest do sporządzenia, na podstawie ankiety opracowanej przez Krajowe Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom, informacji z realizacji działań podejmowanych w danym roku, które wynikają z Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii, które następnie przekaże do Krajowego Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom w terminie do 15 kwietnia 2026 roku.

BIBLIOGRAFIA

1. <https://bdl.stat.gov.pl/>
2. Raport o stanie Gminy Zduny za rok 2021, 2022, 2023.
3. Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2021, 2022 i 2023 rok.
4. Sprawozdanie z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych PARPA-G1 za 2021 rok.
5. Sprawozdanie z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień KCPU-G1 za 2022 i 2023 rok.
6. Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 2151).

SPIS RYSUNKÓW, TABEL I WYKRESÓW

Spis rysunków

Rysunek 1. Wartość sprzedanego alkoholu na terenie gminy Zduny w latach 2021-2023	15
Rysunek 2. Wartość sprzedanego alkoholu na 1 dorosłego mieszkańca gminy Zduny na przestrzeni lat 2021-2023	15
Rysunek 3. Płeć uczniów biorących udział w badaniu: N=87	17
Rysunek 4. Płeć dorosłych mieszkańców uczestniczących w badaniu: N=97	29

Spis tabel

Tabela 1. Działania Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych wobec osób uzależnionych w latach 2021-2023	11
Tabela 2. Działania Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych wobec osób dotkniętych problemem przemocy w latach 2021-2023	12
Tabela 3. Liczba uczestników programów i innych działań profilaktycznych realizowanych w gminie Zduny w latach 2021-2023	14
Tabela 4. Ile razy piłeś/aś alkohol w ciągu ostatnich 30 dni? N=20	19
Tabela 5. Jak często zażywałeś/aś narkotyki/dopalacze w ciągu ostatnich 30 dni? N=2	20
Tabela 6. Jakie były to substancje? N=2	21
Tabela 7. Kto stosował wobec Ciebie przemoc? N=26	22
Tabela 8. Jakiego rodzaju przemocy doznałeś/aś? N=24	23
Tabela 9. Jakiego rodzaju przemoc zastosowałeś/aś? N=13	24
Tabela 10. Wobec kogo zdarzyło Ci się stosować przemoc? N=14	24
Tabela 11. Czy zdarzyło Ci się kłamać, aby ukryć prawdziwą ilość czasu spędzanego na korzystaniu z urządzeń elektronicznych i/lub Internetu np. przed rodzicami? N=84	27
Tabela 12. Ile razy w ciągu ostatnich 12 miesięcy zdarzyło się Panu/i stracić kontrolę nad ilością spożywanego alkoholu (tzn. upić się)? N=86	31
Tabela 13. Czy w ciągu ostatnich 30 dni zdarzyło się Panu/i kierować pojazdem mechanicznym po spożyciu alkoholu? N=86	32
Tabela 14. Jakiego rodzaju przemocy Pan/i doznał/a w ciągu ostatnich 12 miesięcy? N=4 ...	36
Tabela 15. Kto stosował wobec Pana/i przemoc? N=4	37

Tabela 16. Czy zdarza się Panu/i korzystać z urządzeń elektronicznych i/lub Internetu dłużej niż wstępnie Pan/i zakładał/a? N=97 39

Tabela 17. Czy kiedykolwiek grał/a Pan/i w gry, w których wygraną były pieniądze, aby rozwiązać finansowe trudności lub poprawić swoją sytuację ekonomiczną? N=23 40

Spis wykresów

Wykres 1. Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu alkoholizmu i narkomanii na przestrzeni lat 2021-2023	9
Wykres 2. Liczba członków Komisji, którzy wzięli udział w szkoleniach na przestrzeni lat 2021-2023	12
Wykres 3. Dane w zakresie liczby osób korzystających z porad w Punktach Konsultacyjno-Informacyjnych w 2023 roku.....	13
Wykres 4. Liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych w gminie Zduny na przestrzeni lat 2021-2023	16
Wykres 5. Wiek: N=87	17
Wykres 6. Klasa: N=87	18
Wykres 7. Ile razy w życiu zdarzyło Ci się pić alkohol? N=87	18
Wykres 8. Ile razy w życiu zdarzyło Ci się: N=87	19
Wykres 9. Ile razy w życiu zdarzyło Ci się zażywać środki psychoaktywne (narkotyki, dopalacze, leki w celu odurzenia)? N=87	20
Wykres 10. Gdybyś chciał/a zdobyć narkotyki, dopalacze, alkohol, papierosy oraz e-papierosy w swojej miejscowości byłoby to: N= 87.....	21
Wykres 11. Czy w przeciągu ostatnich 12 miesięcy zdarzyło Ci się doświadczyć przemocy? N=87	22
Wykres 12. Czy w ciągu ostatnich 12 miesięcy doszło do sytuacji, w której zastosowałeś/aś przemoc wobec drugiej osoby? N=87	23
Wykres 13. Jak często obserwujesz w swojej szkole problem przemocy między uczniami? N=87	25
Wykres 14. Czy w przeciągu ostatnich 12 miesięcy doznawałeś/aś i/lub stosowałeś/aś cyberprzemoc (np. wyzywanie, podszywanie się, ośmieszanie/poniżanie, grożenie/ straszenie, szantażowanie, wyłudzenie pieniędzy, rozsyłanie ośmieszających zdjęć/filmów)? N=131	25

Wykres 15. Ile czasu w ciągu dnia poświęcasz na korzystanie z urządzeń elektronicznych i/lub Internetu? N=87	26
Wykres 16. Czy w ciągu ostatnich 12 miesięcy grałeś/aś w gry, w których można było wygrać/przegrać pieniądze (np. zdraпки, lotto, gra na automatach, zakłady bukmacherskie itp.)? N=87	27
Wykres 17. Które z poniższych odpowiedzi Twoim zdaniem można zaliczyć do zaburzeń odżywiania? N=87	28
Wykres 18. Wiek: N=97	30
Wykres 19. Wykształcenie: N=97	30
Wykres 20. Jak często spożywa Pan/i alkohol? N=97	31
Wykres 21. Czy według Pana/i picie alkoholu w ciąży ma negatywny wpływ na rozwój dziecka? N=97	32
Wykres 22. Jak często pali Pan/i papierosy i e-papierosy? N=97	33
Wykres 23. Jak często zażywa Pan/i środki psychoaktywne (narkotyki, dopalacze, leki w celu odurzenia) N=97	34
Wykres 24. Czy zna Pan/i kogoś w swoim otoczeniu, kto nadużywa alkoholu, narkotyków lub w sposób zdecydowanie nadmierny podejmuje się pewnych czynności (np. zakupy, korzystanie z Internetu i/lub urządzeń elektrycznych, uprawianie sportu, praca, oglądanie treści pornograficznych itp.) N=97	35
Wykres 28. Czy zna Pan/i kogoś w swoim otoczeniu, kto doświadcza przemocy domowej? N=97	35
Wykres 26. Jak często, w okresie 12 miesięcy zdarzyło się Panu/i doświadczyć przemocy w swoim domu? N=97	36
Wykres 27. Czy w ciągu ostatnich 12 miesięcy doszło do sytuacji, gdzie zastosował/a Pan/i przemoc domową wobec: N=97	37
Wykres 28. Czy Pana/i zdaniem stosowanie kar fizycznych (np. klaps) jest metodą wychowawczą, która: N=97	38
Wykres 29. Czy w przeciągu ostatnich 12 miesięcy doznał/a i/lub stosował/a Pan/i cyberprzemoc (np. wyzywanie, podszywanie się, ośmieszanie/ poniżanie, grożenie/ straszenie, szantażowanie, wyłudzenie pieniędzy, rozsyłanie ośmieszających zdjęć/filmów)? N=97	38

Wykres 30. Ile godzin poświęca Pan/i na korzystaniu z urządzeń elektronicznych i/lub Internetu (np. komputer, tablet, telefon komórkowy, konsola do gier) w ciągu dnia, w którym ich Pan/i używa (nie wliczając w to godzin pracy)? N=97	39
Wykres 31. Czy w ciągu ostatnich 12 miesięcy grał/a Pan/i w gry, w których wygraną/przegraną były pieniądze (np. zdraпки, lotto, gra na automatach, zakłady bukmacherskie itp.)? N=97	40
Wykres 32. Proszę o ustosunkowanie się do poniższych stwierdzeń: N=97	41

UZASADNIENIE

Ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz przeciwdziałaniu narkomanii w zasadniczy sposób zmieniły model polskiego systemu rozwiązywania problemów uzależnień. Nakłada ona na samorządy obowiązek kształtowania na terenie gminy własnej polityki wobec alkoholu i narkotyków.

Głównym celem programu jest zapobieganie powstawaniu nowych problemów oraz zmniejszanie już istniejących, poprzez działania profilaktyczne skierowane głównie do dzieci i młodzieży oraz zwiększenie dostępności terapeutycznej dla osób uzależnionych i współuzależnionych oraz członków ich rodzin.

Przedstawiony projekt Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla terenu Gminy Zduny na rok 2025 jest podstawowym dokumentem, na podstawie którego realizowane są zadania własne gminy w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom i stanowi część strategii rozwiązywania problemów społecznych w gminie.

Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Narkomanii jest kontynuacją wielu działań innowacyjnych z lat poprzednich. Jego nadrzędnym celem jest tworzenie spójnego i zintegrowanego systemu działań profilaktycznych i naprawczych w gminie. Przy opracowaniu Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Zduny na rok 2025 uwzględnione zostały wskaźniki wynikające z rekomendacji do realizowania i finansowania gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych Krajowego Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom.

Przewodnicząca Rady Miejskiej

mgr Karolina Jankowska - Grzybek